

ΓΙΑΒΑΝΑ ΚΑΙ ΝΟΥΡΒΑΔΥ

ΓΙΑΒΑΝΑ

« Ἡ ὥρα ποῦ ἡ Μά* βγαίνει ἀπὸ τὴν θάλασσαν καὶ ἀναβαίνει πρὸς τὸν οὐρανόν, ποῦ τὸ θεῖον φυτόν τοῦ κουζῆ σηκώνεται ἐπάνω στὸ βαλσαμῶδες στέλεχος του, καὶ ἡ αὔρα τῆς νυκτός, ἡ ὁποία πνέει ἀπὸ τὰ βουνά τῆς δύσεως, ἔρχεται νὰ δροσίση τὴν γῆν.

» Ποῖα εἶνε αὐτὴ ἡ σκιὰ ποῦ περιῶ ἀπὸ τὰ ἀνθισμένα δάση, τόσο ἐλαφρά, ὥστε νὰ μὴ ταραχθῇ στὴν φωλιά τῆς ἡ περιστέρᾳ; Δὲν εἶνε ἡ πολυγαπημένη μου, ἡ ὁποία ἔρχεται νὰ σβύση τὴν δίψαν τοῦ ἔρωτος ποῦ μὲ κατατρώγει;

» Ἡ πολυγαπημένη μου εἶνε παρθένος καὶ ἀμόλυντος· κανεὶς δὲν ἔδραψε τὰ προῦτα ἀνθή τοῦ ἔρωτός της, κανεὶς δὲν εἶδε τὸ πρόσωπόν της, καὶ εἰς ἕλην τὴν χώραν τῆς Μαντούρας κανένα αὐτὶ δὲν ἀνετίχαισεν ἀπὸ τὸν ψῆθρον τῆς φωνῆς της.

» Ἐκεῖ κάτω στῆς ὄχθες τῆς λίμνης τῆς σκεπασμένης ἀπὸ τὸν λωτὸν

* ΝΥΚΤΕΡΙΝΗ ΓΑΛΗΝΗ *

περιφημότερος ναὸς της ἦτο ὁ τῆς Κορῆνας, ἐξυπαγετούμενος ὑπὸ ἑξ̄ χιλιῶδων ἱεροδούλων. Εἰς τὰς κορῆνας τῆς θεῆς προσήρχοντο χιλιῶδες προσκνηγτῶν καὶ ἀπὸ τὰ δύο φύλλα, οἱ ὁποῖοι κατὰ τὰς ἐξάλλους ἐκδηλώσεις των κατεσπάρασσαν τὴν σάρκα ἢ τιμηδίδοντο εἰς σαρκικὰς ὑπερβολὰς. Εἰς τινος τῶν ναῶν της ἡ Μά ὑπηρετεῖτο ὑπὸ ἐνάπλων παρθένων, αἱ ὁποῖαι ἐξετέλουν στρατιωτικὰς χοροὺς. Ἡ τιμηδίδουσι τῶν Ἀμαζόνων ἔκει τὴν καταγωγήν ἐκ τῶν ἔθνων τούτων. Οἱ Ῥωμαῖοι τὴν ἀπεκάλεον Μά ἡ ἁσιατικὴ Καλλονή. Ὁ Στράβων τὴν παρομοιάζει πρὸς τὴν Ἀρτέμιδα, εἰς δὲ τὸν Αἰσχύλον τὸ ὄνομα τοῦτο ἐμφανίζεται εἰς τὴν Γῆν, τὴν παγκόσμιον μητέρα. Στέφανος ὁ Βυζαντινὸς λέγει, ὅτι ἡ Μά ἦτο τὸ λυδίων ὄνομα τῆς Πέας· ἄλλοι δ' ἐκλαμβάνουν αὐτὴν ὡς νύμφην ἐπιφορεμένην ὑπὸ τοῦ Αἴως ν' ἀναβρέγη τὸν Διόνυσον.

εἶνε τὸ σπῆτι τῆς πολυγαπημένης μου διὰ δὲ λύη τὸ περικάλυμμά της γιὰ τὴν πρωϊνὴν καὶ βραδυνὴν πλύσιν, τὰ πνεύματα τῶν ὑδάτων ζηλεύουν τὸ κάλλος της.

» Τὰ μάτια της εἶνε γλυκύτερα ἀπὸ τὰ μάτια τῆς δαμαλίδος, τὰ ὁποῖα ἀντανακλοῦν τὴν θάλασσαν καὶ τὸν οὐρανόν, τὸ στόμα της εἶνε ἐδωδέστερον ἀπὸ τὸ ἄρωμα τῆς Οὐπακάσματος καὶ τὸ μέλι τοῦ Ἴσμαῖς εἶνε ὀλιγώτερον βαλσαμῶδες ἀπὸ τὴν κροὴν ποῦ ἐμφερεύει ἀπὸ τὰ χεῖλη της.

» Τὸ κορμί της εἶνε λιγυρόν, καθὼς τὸ κρῖνον ποῦ σηκώνεται ἀπ' ἐπάνω ἀπὸ τοὺς ἀκαλλιεργήτους θάμνους, τὸ βάδιμά της ἔχει τὴν χάριν τῆς νεαρᾶς ἐλάφου, ἡ ὁποία ἀναπηδᾷ γύρω ἀπὸ τὴν μητέρα της, καὶ ἡ φωνὴ της ὁμοιάζει πρὸς τὴν θεσπεσίαν μουσικὴν τοῦ οὐρανοῦ τοῦ Ἴνδρα ποῦ ἀκούομεν, ὅταν δνειρονομεθα.

» Μὲ τὸν ψῆθρον τοῦ ρύακος, μὲ τὸ ἔξομα τῆς κίσσας καὶ μὲ τὸ παράπονον τῆς φάσσας, μοῦ εἶπεν: — Ἀπόψε θ' ἀρήσω τὸ σπῆτι τοῦ πατέρα μου, γιὰ ν' ἄλλθω ν' ἀναπανθῶ στὴν ἀγκαλιά σου.

» Ποῦ λοιπὸν εἶνε αὐτὴ; Ἐσκέπασα τὴν ψάθαν μου μὲ λουλούδια γιὰ νὰ δεχθῶ τὸ ἄσπρο περικάλυμμα τῆς παρθένου, ἡ Μά ἀναβαίνει γρήγορα στὸν οὐρανόν, ἡ σκιὰ τῶν ἐλευράντων πέφτει πρὸς τὴν ἀνατολήν, καὶ ἀκόμη δὲν ἀκούω τὸν θόρυβον τῶν βημάτων της.

» Ἄνεμοι ποῦ διέρχεσθε τὰς θαλάσσους, βορρᾶ ποῦ φουσκᾷ στῆς ἀμμάδεις πεδιάδες, γλυκεῖες αὔρες τῆς νυκτός ποῦ κάνετε νὰ λαλοῦν τὰ φύλλα τῶν δασῶν, πέτε μου: Δὲν εἶδατε τὴν πολυγαπημένην μου; Ποῖος μπορεῖ νὰ τὴν κρατῇ μακριὰν μου;

» Ποῖα εἶνε αὐτὴ ἡ σκιὰ ποῦ περιῶ ἀπὸ τὰ ἀνθισμένα δάση, τόσο ἐλαφρά, ὥστε νὰ μὴ ταραχθῇ στὴν φωλιά της ἡ περιστέρᾳ; Δὲν εἶνε ἡ πολυγαπημένη μου, ἡ ὁποία ἔρχεται νὰ σβύση τὴν δίψαν τοῦ ἔρωτος ποῦ μὲ κατατρώγει;

ΝΟΥΡΒΑΔΥ

» Νὰ ἡ ὥρα ποῦ ἡ Μά βγαίνει ἀπὸ τὴν θάλασσαν καὶ ἀναβαίνει πρὸς τὸν οὐρανόν, ποῦ τὸ θεῖον φυτόν τοῦ κουζῆ σηκώνεται ἐπάνω στὸ βαλσαμῶδες στέλεχος του, καὶ ἡ αὔρα τῆς νυκτός, ἡ ὁποία πνέει ἀπὸ τὰ βουνά τῆς δύσεως, ἔρχεται νὰ δροσίση τὴν γῆν.

» Ποῖος εἶνε αὐτὸς ὁ θόρυβος ποῦ

* ΑΥΓΑΙΑ *

περνᾶ ἀπὸ τὰ ἀνθισμένα δάση, τόσον ἑλαφρά, ὥστε νὰ μὴ ταραχθῆ στὴν φωλιά της ἢ περιστερά; "Α! εἶνε ἡ φωνὴ τοῦ πολυαγαπημένου μου ποῦ μὲ προσκαλεῖ κοντὰ του.

» Θὰ ὑπάγοι καὶ θὰ πέσω στὸ πλευρό του, ἐπάνω στὸ στρῶμά του τὸ σκεπασμένον μὲ ἄνθη, γιὰ τὰ χεῖλη μου διψοῦν τὰ φιλήματά του αὐτὸς πρῶτος θὰ λίσσῃ τὸ περικάλυμμα τῆς παρθενίας, καὶ τὸ κορμί μου θὰ λυγίσῃ μὲ τὸ σφικταγκάλισμα τοῦ ἑωμαλέου μπράτσου του. Σὲ ἀγαπῶ, ὦ πολυαγαπημένε μου, καὶ τρέχω γάρθω κοντὰ σου πᾶν τὴ πιστὴ φάσσα ποῦ ξανάρχεται στὸν κλάδον ποῦ φέρει τὸν ἔρωτά της καὶ τὰ μικρά της.

» Ἐκοιμώμουν, καὶ ἡ φωνὴ τοῦ πολυαγαπημένου μου ἦλθε νὰ κτυπήσῃ τὴν πόρτα μου· εἶνε ἡ κατάλληλος ὥρα καὶ ἀρωματίσει τὸν χιτῶνά μου, τὰ μαλλιά μου καὶ τὸ σῶμά μου καὶ ἀνεχώρησα στὸ πεῖσμα τῶν ἀπαισίων θορύβων, οἱ ὁποῖοι ἔφρεττον στὸν ἀέρα καὶ ἐπιθύριζαν στὰ νερά, παρ' ὅλην τὴν δρόσον τῆς νυκτός . . .

» Πέτε μου, νεαροὶ παρθένοι τοῦ Πινδαχάβου, καὶ αἶς, γυναῖκες τοῦ Βαλταχώ, πέτε μου, ἂν γνωρίζετε τὸν πολυαγαπημένο μου· τὸ κορμί του εἶνε πῶ ἴσο ἀπὸ τὸν κορμὸν τοῦ φοβνίκου καὶ τὰ μαλλιά του πῶ ἄφθονα ἀπὸ τὰ στελέχη τοῦ ρυζιοῦ στοὺς ρυζῶνας.

» Ἡ ματιὰ του εἶνε ἐρωτικὴ, καθὼς ἡ ματιὰ τῆς ἐλίφρου, καὶ τὰ χεῖλη του καιόν, ὅταν ἀκουμποῦν στὸ στήθος μου πόσον εἶνε ὠραῖος καὶ πόσον ὁ ἔρωσ του μὲ μεθύσκει. Θὰ ὑπάγω στοὺς κήπους καὶ θὰ πλέξω στεφάνια ἀπὸ λουλούδια γιὰ νὰ στολίσω τὴν κόμην του.

» Τὰ χεῖλη του στάζουν βάλσαμον πῶ καθαῖον ἀπὸ τὸ βάλσαμον τοῦ ἀμρόιτου, ἡ ματιὰ του μ' ἐπλήρωσε στὴν καρδιά, καὶ ἡ φωνὴ του εἶνε γλυκεῖα καὶ ἡχηρά, καθὼς ἡ φωνὴ τοῦ νεαροῦ ἐλέφαντος. Πάσχω ἀπὸ τὴν ἡμέραν ποῦ, βλέπονσα αὐτὸν νὰ διέσχεται, τὸν διέκρινα ἀνάμεσα εἰς ὄλους τοὺς νέους καὶ τὸν ἐφύναξα μὲ τὸ ὄνομά του. Καὶ μὴ φωνὴ ἤρχισε νὰ ψάλλῃ στὴν καρδιά μου, τὰ νεφρά μου ἀνατρέχουσιν ἀπὸ εὐχαρίστησιν, τὸ στήθος μου ἀνεσκίρτησε καὶ ἡ νέε παρθένος εἶδε νὰ θέουν τὰ πρότα δάκρυα τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς γοημοποιήσεως!

» Καὶ εἶπα στὸν πολυαγαπημένο μου: Ὁλόθω ἀπὸψε κοντὰ σου, καὶ τὸ ἄσπρο περικάλυμμα τῆς παρθένου θὰ πέσῃ στὴν ἀνθισμένη ψάθα σου· θὰ μὲ περιμένῃ καὶ ἡ θεὰ του θὰ χαροποιήσῃ τὴν ψυχὴν μου, ἐὰν δὲ φιλήματά του θὰ καθουσχάσουν τὴν μανίαν τῆς καρδίας μου.

» Σεῖς, ποῦ μὲ βλέπετε νὰ τρέχω τὴν νύκτα, πνεύματα τῶν ὕδατων, ποῦ προέσταθε τῆς ἀγαθοεργοῦ δρόσου, μὴ μὲ ρωτᾶτε ποῦ πηγαίνει ἡ σκέψις μου, ποῦ κατευθύνονται τὰ βήματά μου, ποιὸς εἶνε ὁ σκοπὸς τῶν ἐπιθυμιῶν μου!

» Ἀκούετε τὸν θόρυβον ποῦ περνᾶ ἀπὸ τὰ ἀνθισμένα δάση, τόσον

ἐλαφρά, ὥστε νὰ μὴ ταραχθῆ στὴν φωλιά της ἢ περιστερά; "Α! αὐτὴ εἶνε ἡ φωνὴ τοῦ πολυαγαπημένου μου, ὁ ὁποῖος μὲ καλεῖ κοντὰ του!...

ΓΙΑΒΑΝΑ

» Σὺ εἶσαι, Νουρβαδύ, ἡ ὁποία πιστὴ στὴν ὑπόσχεσίν σου ἔρχεσαι νὰ μ' ἐπισκεφθῆς ἀπὸψε, καὶ ν' ἀναπαυθῆς στὴν μὲ ἄνθη σκεπασμένην ψάθαν μου, μὲ τὸ στόμα σου στὸ στόμα μου καὶ τὴν καρδιά σου στὴν καρδιά μου;

ΝΟΥΡΒΑΔΥ

» Ἐἶνε ἡ παρθένος τῆς λίμνης τοῦ Πινδαχάβου, ἡ ὁποία, πιστὴ στὴν ὑπόσχεσίν της ἔρχεται ἀπὸψε νὰ σ' ἐπισκεφθῆ καὶ στὴν μὲ ἄνθη σκεπασμένην ψάθαν σου ν' ἀναπαυθῆ, μὲ τὸ στόμα της στὸ στόμα σου καὶ τὴν καρδιά της στὴν καρδιά σου.

ΓΙΑΒΑΝΑ

» Πόσον εἶσαι ὠραία, ὦ πολυαγαπημένη μου! Πόσον εἶσαι ὠραία! Πόσον τὸ κορμί σου εἶνε μαλικὸν καὶ εὐλύγιστον, οἱ δὲ μαστοὶ σου, ποῦ σφιρτοῦν ἀπὸ ἔρωτα, εἶνε οὖν δυὸ ἄσπρα περιστέρια ποῦ κτυποῦν μὲ τὴν πτέρυγα στὴν φωλιά τους.

ΝΟΥΡΒΑΔΥ

» Πόσον εἶσαι ὠραῖος καὶ πόσον δυνατός, ὦ πολυαγαπημένε μου! Τὸ πᾶν εἰς σὲ εἶνε μαλακὸν καὶ ἑωμαλέον, ἐγὼ δ' εἶμαι οὖν τὴν κλιματίδα ποῦ περιτυλίσσεται γύρω στὸ δυνατόν σαντάλ καὶ ἀπορροφᾷ τὸ ἄρωμά του.

ΓΙΑΒΑΝΑ

» Τὸ στόμα σου εἶνε ἕνα νέκταρ, τὸ ὁποῖον τὰ χεῖλη μου μεθάει, καθὼς κάμνει ἡ μέλισσα ἀπὸ ἕνα ἄνθος. Πῶς τὸ ὠραῖον σῶμά σου σπαράσσει μὲ τὸ σφιξιμόν μου, πόσον ὁ ἔρωσ σου εἶνε ἀπολαυστικός!

ΝΟΥΡΒΑΔΥ

» Τὰ αὐτιά μου δὲν ἀκούουν πλέον τοὺς θορύβους τῆς γῆς καὶ τὸ σκοτὸς τῶν ματιῶν μου εἶνε πλήρες· τί νὰ μοῦ κάμῃ τὸ φῶς, τί νὰ μοῦ κάμῃ ἡ ζωὴ, τί νὰ μοῦ κάμουν τ' ἄνθη, τί νὰ μοῦ κάμουν οἱ καρποί!

» Τί νὰ μοῦ κάμῃ ὁ ἥλιος, τί νὰ μοῦ κάμουν τὰ πουλιὰ ποῦ ψάλλουν στὰ δάση καὶ οἱ μεγάλοι ποταμοὶ ποῦ κυλίουν τὰ ρεύματά τους πρὸς τὴν θάλασσαν, τί νὰ μοῦ κάμῃ ὀλόκληρος ἡ φύσις! Ἀγαπῶ καὶ πεθαίνω ἀπὸ ἔρωτα στὴν ἀγκαλιά τοῦ πολυαγαπημένου μου!

ΓΙΑΒΑΝΑ

» Ἀκουσε, Νουρβαδύ, ὦ πολυαγαπημένη μου σύντροφε, ἄφησε τὴν κεφαλὴν σου ν' ἀναπαυθῆ ἐπάνω στὸ μπράτσο μου, μέθυσέ με ἀπὸ

ἔρωτα καὶ μὴ λυπήσαι γὰρ τὴν στέρησιν τοῦ σπιτιοῦ σου καὶ τῶν ἀδελφῶν σου, σὺ δ' αἰτιόμην σου ἐγεννήθη τῶρα μιὰ νέα ζωὴ... Πόσον εἶσαι ὠραία, ὦ πολυαγαπημένη μου!

ΝΟΥΡΒΑΛΔΥ

» Δὲν ἤμουα διόλου καὶ ἀνοιξες τὰ αὐτιά μου, δὲν ἔβλεπα διόλου καὶ ἀνοιξες τὰ μάτια μου, ἡ καρδιά μου ἦτο βωβὴ καὶ τὴν ἔκαμες νὰ δμιλῇ. Ὡ πολυαγαπημένη μου σύζυγε, τῶρα εἶμαι ἰδική σου καὶ θὰ σοῦ δώσω ἀφειδῶς τὸν ἔρωτά μου ἐφ' ὅσον θὰ βελάζουν τὰ πρόβατα, ἐφ' ὅσον τὰ δένδρα θὰ κάμνουν καρπούς!

» Ἐφ' ὅσον ὁ Γάγγης θὰ κυλῆ πρὸς τὴν Θάλασσαν τ' ἀργυρᾶ κύματά του καὶ ἐφ' ὅσον ὁ Σούρουα θὰ φωτίζῃ τὸν κόσμον καὶ ὁ Βράχμας θὰ βασιλεύῃ στοὺς οὐρανούς!

ΝΙΚΑΡΑ (Ὑμνος)

ΑΒΡΙΤΑ ΚΑΙ ΑΒΑΝΥ

ΠΟΥΚΟΙΚΟΝ ΤΟΥ ΙΝΑΟΥ ΠΟΗΤΟΥ ΒΙΡΑΔΣ - ΣΝΑΤΑ

(Μεταφρασθέν ἐκ τοῦ σανσκριτικοῦ)

ΑΒΡΙΤΑ

Δὲ μαζὺ μου, ἀγαπητή μου Ἀβανύ, στής σκιερὲς ὄχθες τοῦ Γάγγου θὰ λουσοῦμε καὶ οἱ δύο εἰς αὐτόν.

ΑΒΑΝΥ

» Τολμᾶς λοιπὸν νὰ μοῦ μιλήσῃς ἔτσι, ἐνῶ μόλις δεκατέσσαρες ἀνοίξεις ἔχουν ἀνοθήσει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου!...

ΑΒΡΙΤΑ

» Ἀδὲν εἶνε ἡ ἡλικία τοῦ ἔρωτος.

ΑΒΑΝΥ

» Ὁχι, θέλω νὰ στολισθῶ μιὰ φορὰν ἀκόμη κατὰ τὴν ἐρχομένην ἑορτὴν τῶν στεφάνων ποῦ πλέκονται μὲ τὴν θείαν γλῶσση καὶ τὰ μισοανθισμένα λουλούδια τοῦ λατοῦ, τῶν συμβόλων τῶν παρθένων. Ἦθ' ὅθ' ἔλεγαν αἱ σύντροφοί μου, ἂν ἐπήγαινα νὰ λουσθῶ μόνη μ' ἓνα βοσκόν!

ΑΒΡΙΤΑ

» Ἐλα κοντά μου, στὰ σκιερὰ αὐτὰ δάση καὶ θὰ σοῦ ψάλλω ἕναν ὕμνον ποῦ συνέθεσα πρὸς τιμὴν τῶν ἀγαθοποιῶν πνευμάτων τοῦ Θερισμοῦ.

ΑΒΑΝΥ

» Παῦσε νὰ μὲ κάμνης ν' ἀκούω τὴν γόησαν φωνὴν σου, θέλω νὰ μείνω παρθένος σὺ δ' αἰτί τοῦ πατέρα μου καὶ νὰ μὴ παρθένος σὺ δ' αἰτί τοῦ συζύγου μου.

ΑΒΡΙΤΑ

» Δὲν ἄκουσες λοιπὸν ποτέ, κατὰ τὴν ἡρεμίαν τῆς νυκτός, τοὺς θαλαπυροὺς ἀνέμους τῶν κοιλάδων τοῦ Χανναμβάρ νὰ σοῦ ψιθυρίσουν λόγους ἔρωτικούς;

ΑΒΑΝΥ

» Τοὺς ἄκουσα.

ΑΒΡΙΤΑ

» Δὲν εἶδες λοιπὸν ποτέ κατὰ τὰ ὄνειρα τὸ πρόσωπον ἐκείνου ποῦ πρέπει νὰ ἀγαπᾷς;

ΑΒΑΝΥ

» Ἐκαμα τὴν καθιερωμένην παράκλησιν, καὶ τὸ εἶδα.

ΑΒΡΙΤΑ

» Ποῦ εἶνε λοιπὸν ἐκεῖνος τὸν ὅποιον ἐξέλεξεν ἡ καρδιά σου; Γιατί δὲν ἔρχεται νὰ σοῦ μιλήσῃ τὴν γλῶσσαν τοῦ πολυαγαπημένου;

ΑΒΑΝΥ

» Ποιὸς σοῦ εἶπεν διὸ δὲν μοῦ μίλησεν ἀκόμη αὐτὴν τὴν γλῶσσαν;

ΑΒΡΙΤΑ

» Ἐπαγρυπνῶ τὰ βήματά σου, μόνος δ' ἐγὼ ἔως τῶρα σοῦ εἶπα ὅτι εἶσαι ὠραία ἡ καρδιά σου λοιπὸν εἶδε κατὰ τὰ ὄνειρα τὴν εἰκόνα μου;

ΑΒΑΝΥ

» Δὲν μπορῶ νὰ σοῦ ἀπαντήσω.

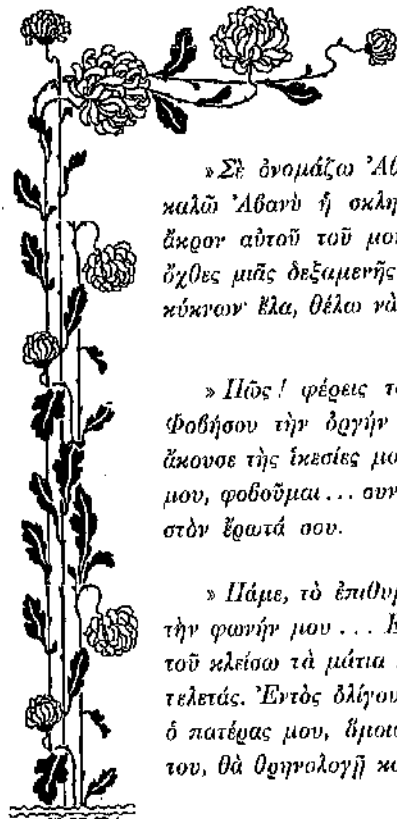
ΑΒΡΙΤΑ

» Δὲν εἶνε μιὰ ἀπὸ τὰς συντρόφους σου ποῦ νὰ μὴν ἐξήλευσε νὰ πάρῃ ἀπὸ τὰ χέρια μου τὸ τάλυ* καὶ νὰ φάγῃ τὸ ψημένο ρύζι κάτω ἀπὸ τὴν ταράτσαν τοῦ σπιτιοῦ μου.

ΑΒΑΝΥ

» Ἰδέ, ἡ νύχτα προχωρεῖ, ἀφῆσέ με νὰ φύγω, γιὰ τὰ πνεύματα τῶν δασῶν βλέποντά μας μόνους μαζὺ θὰ μᾶς ἐξαποστείλουν χίλια χλευαστικὰ λόγια.

* Σ. Μ. Τὸ τάλυ, τὸ ἔμπροσθεν τοῦ Βράχμα ἐβλογηθέν, καὶ τὸ ὅποιον ὁ τυμφοῖς ἀναστῆ εἰς τὸν τράχηλον τῆς νύμφης, εἶνε τὸ παρ' Ἰνδοῦ λεγόμενον, ἔτσι τὸ σιτηρόν, τὸ ὅποιον παριστᾷ τὴν ἔνωσιν τοῦ ἡρωικοῦ καὶ τοῦ παθητικοῦ δαγάνου.

ΑΒΡΙΤΤΑ

»Σὲ ὀνομάζω Ἄθανὸν ἢ ὄραϊά, τοῦ λοιποῦ ἡμῶς θὰ σὲ ἀποκαλῶ Ἄθανὸν ἢ σκληρά... Γιατί ἀποθεῖς τὸν ἔρωτά μου; Στὸ ἄκρον αὐτοῦ τοῦ μονοπατιοῦ εἶνε τὸ σπίτι μου, φαιγμένο στῆς ὄχθες μιᾶς δεξαμενῆς ποῦ στὰ νερά της παίζει ἕνα ζευγάρι μαύρων κύκνων. Ἐλα, θέλω νὰ σοῦ τοῦς χαρίσω...

ΑΒΑΝΥ

»Πῶς! φέρεις τὸ βέβηλον χέρι σου στὸ περικάλυμμά μου! Φοβήσου τὴν ὄργην μου! Ἄλλ' ὄχι! νὰ ἐγὼ στὰ πόδια σου ἄκουσε τῆς ἰκεσίας μου... ἢ νύκτα φέρει σὶγχαῖν στὶς αἰσθήσεις μου, φοβοῦμαι... συνόδευσέ με ἕως τὸ σπίτι μου καὶ θὰ πιστεύσω στὸν ἔρωτά σου.

ΑΒΡΙΤΤΑ

»Πάμε, τὸ ἐπιθυμῶ πολύ, ἄλλως γιὰ τελευταίαν φορὰν ἀκούς τὴν φωνήν μου... Εἶμαι μόνος στὸ σπίτι τοῦ πατέρου μου γιὰ νὰ τοῦ κλείσω τὰ μάτια καὶ νὰ κάμω στὸν τάφου του τὰς ἐπισηδέους τελετάς. Ἐντὸς δέηρου θ' ἀκούσουν μιὰ φωνήν ἀπηλπισμένου καὶ ὁ πατέρας μου, ἕμισος πρὸς τὸν ἑλέφαντα ποῦ ἔχασε τὸ νεογνόν του, θὰ θρηνηλογῇ κοντὰ στὴν πυρὰν τοῦ παιδιοῦ του...

ΑΒΑΝΥ

»Καὶ λοιπὸν θέλεις ν' ἀποθάνῃς;

ΑΒΡΙΤΤΑ

»Θὰ στύφω ἐπάνου στὰ χεῖλιά μου τὸ ἄνθος τοῦ κάλλιου καὶ θ' ἀρχίσω γιὰ μὲ ἢ νύκτα ἢ χωρὶς ἀόργην...

ΑΒΑΝΥ

»Αὐτὸ δὲν θὰ τὸ κάμῃς ποτέ.

ΑΒΡΙΤΤΑ

»Ἀπὸ ἀπόγε, κατὰ τὴν ὄραν ποῦ ἢ Μὰ θὰ ἀνέβῃ σιωπηλὰ στὸ μέσον τοῦ οὐρανοῦ, θὰ ὑπάγω νὰ συλλέξω τὰ ἄνθη.

ΑΒΑΝΥ

»Σὲ ἀγαπῶ, θὰ δεχθῶ τὸ τάλυ ἀπὸ τὰ χεῖριά σου καὶ θὰ φάγω τὸ

✽ Η ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΥ ΑΛΟΠΟΜΠΗ ✽

ψημένο ρύζι κάτω ἀπὸ τὴν ταράτσαν τοῦ σπιτιοῦ σου. Δὲν θέλω ν' ἀποθάνῃς.

ΑΒΡΙΤΤΑ

»Κλαῖς, Ἄθανὸν, ἄφησέ με νὰ πιῶ εἰς ἕνα φίλημα τὰ μαργαριτάρια ποῦ πέφτουν ἀπὸ τὰ μακρὰ βλέφαρά σου...

ΑΒΑΝΥ

»Φοβοῦμαι!...

ΑΒΡΙΤΤΑ

»Γιατί τρέμεις στὴν ἀγκαλιά μου;

ΑΒΑΝΥ

»Λυπήσου με, ἄφησέ με!

ΑΒΡΙΤΤΑ

»Νά, λάβε αὐτὰ τὰ χεῖδιά καὶ αὐτὰ τὰ θερμὰ φιλήματα στὴν καρδιά σου.

ΑΒΑΝΥ

»Ποῦ νὰ κρυφθῶ!...

ΑΒΡΙΤΤΑ

»Μὴ φοβεῖσαι τίποτε, τὸ πᾶν εἶνε σιωπηλὸν γύρω μας.

ΑΒΑΝΥ

»Συλλογίσου, συλλογίσου τὸν πατέρα μου... Δὲν μὲ ἀκούει πλέον!

ΑΒΡΙΤΤΑ

»Ἄφησε, πολυαγαπημένη μου, τὸ ὄραϊον σῶμά σου νὰ κλῆθῃ ὑπὸ τὸ σφικταγκάλιασμά μου...

ΑΒΑΝΥ

»Ἔσπασε τὴν ζώνην μου!

ΑΒΡΙΤΤΑ

»Ἐλεύθερη ἀπὸ τὰ ἐνοχλητικὰ αὐτὰ περικαλύμματα, λάβε τώρα ἀγαπητὴ μου Ἄθανὸν, τὸ πρῶτον φίλημα τοῦ συζύγου σου».

Ἀξιότιμοι Κύριοι,

Σας στέλλω τὴν μετάφρασιν τοῦ διηγήματος, ποῦ μοῦ ἐξηγήσατε διὰ τὴν ὀρασίαν σας "Ποικίλην Στοάν",.

Ἐξέλεξα ἓνα διήγημα τοῦ γνωστοῦ Δανοῦ συγγραφέως J. P. Zaccorsen· ἐλπίζω παρ' ὅλην τὴν πρωτοτυπίαν του ν' ἀρέσῃ εἰς τοὺς ἀναγνώστους σας.

Ἀθήναι 5 Ἰουλίου 1912

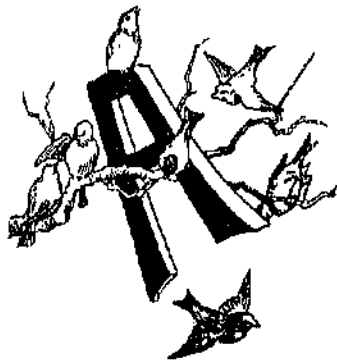
Μετὰ πολλῆς ἐπιλήψεως
ΦΩΦΩ Π. ΠΡΑΤΣΙΚΑ

* *

J. P. ZACCORSEN

Η ΚΥΡΙΑ ΦΩΝΣ

* ΔΙΗΓΗΜΑ *

ΠΟ τοὺς ὀραίους κήπους τοῦ Λνίγνου καὶ πίσω ἀπὸ τὸ παλαιὸν ἀνάκτορον τῶν Παπῶν ἐξαπλοῦται θαυμασιὰ θέα ἐπὶ τοῦ Ῥοδανοῦ, μὲ τὰς καταφύτους ὄχθας του, ὁπόθεν φαίνεται καὶ μέρος τῆς πόλεως.

Αὐτὴν τὴν θέαν ἀπελάμβανον ἓνα ἀπόγευμα τοῦ Ὀκτωβρίου δύο κυραὶ Δανίδες, καθήμεναι εἰς ἓνα κάθισμα. Ἡ μία, χήρα, κυρία Φώνσ, καὶ ἡ κόρη της Ἑλλινορ. Ἐκάθηντο σιωπηλαὶ καὶ ἐθαύμαζον τὰς καλλονὰς τῆς Προβηγκίας, μολοντί πολ-

λάκις εἶχον ἀπολαύσει τῆς θέας ταύτης. Ἀλήθεια ἡ Προβηγκία εἶχε μίαν ἰδιόρρυθμον ὀραϊότητα! Μεγάλαι ἐπιφάνειαι ἄμμου καὶ ἀπέραντοι ἐκτάσεις ἀπὸ πετραδάκια ἐξεταίνοντο κοντὰ σ' ἓνα ἥσυχον ποτάμι. Κιτρινωπὰ

λειβάδια, λευκοὶ ὁρόμοι, καὶ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ πλησίον τῶν λευκῶν οἰκιῶν ἐφαινοντο μαύρα δένδρα καὶ ἐντελῶς μαύροι θάμνοι. Ὅλα αὐτὰ ἐσκέπαζεν ἓνας βαρὺς οὐρανός, ὁ ὁποῖος προσέδιδεν εἰς τὸ σύνολον μίαν ὄψιν πλέον ὠχρὰν, ξηρὰν καὶ κουραστικὴν. Οὕτε ὁ ἐλάχιστος χρωματισμὸς δὲν διέκοπτε τὸ ἀτελειώτον ἐκεῖνο στεγνὸ στακτί, οὔτε ὁ ἐλάχιστος ψίθυρος δὲν ἐτάρασσε τὴν ἀχανῆ ἡσυχίαν.

Ἡ κουραστικὴ αὐτὴ μονοτονία εὐχαριστοῦσε τὴν κ. Φώνσ, ἐνῶ τὴν Ἑλλινορ καίιστα νευρικὴν. Τῆς εἶδε ἐκείνην τὴν νευρικότητα, ἥτις καθιστᾷ τὸν ἄνθρωπον κουρασμένον καὶ νωχελῆ, ἀκριβῶς ὅπως εἶναι τις μετὰ μακρὰς βροχερὰς ἡμέρας κλεισμένος εἰς τὸ δωμάτιόν του.

... Παλιὰ γλυκὰ ὄνειρα, τὰ ὁποῖα δὲν ἐξεπληρώθησαν, ἐπανήρχοντο εἰς τὴν μνήμην της καὶ τὴν ἔκαμαν νὰ κοκκινίξῃ, διότι ἄλλοτε τὰ ἐπλαττε. Τῆς ἦτο ἀδύνατον ὅμως νὰ τὰ λησμονήσῃ. Τίποτε δὲν τὰ συνέδεε μὲ τὰ μέρη αὐτά. Τὸ ἀτύχημά της τὴν εἶχεν εὖρει ἄλλοδ, εἰς ἄλλους τόπους, ὅπου οἱ χρωματισμοὶ εἶναι ζωηρότεροι καὶ τὰ δένδρα πράσινα. Οἱ φαιοὶ ὅμως ἐδῶ λόφοι καὶ τὰ σιωπηλὰ σπίτια ἦσαν, ὡς νὰ ἐγνώριζον ὅλα καὶ ἐσιώπων ἐπίτηδες.

Ὁ ἴδιος πόνος, ποῦ πληγώνει κάθε νέα καρδιά, εἶχε πληγώσει καὶ τὴ δική της. Εἶχεν ἀγαπήσει ἓναν ἄνδρα· ἐπίστευσε ὅτι καὶ αὐτὸς τὴν ἠγάπησεν· αὐτὸς ὅμως ἀφῆκε τὴν ἠγάπησεν ἄλλην. Διατί ἄρα γε; Ἴτι τοῦ εἶχε κάμει; Μήπως εἶχε παραλλάξει; Μήπως δὲν ἦτο πλέον ἡ ἴδια; καὶ ἄλλαι ὁμοιαὶ ἐρωτήσεις ἐθασάνιζον διαρκῶς τὰς σκέψεις της. Εἰς τὴν μητέρα της δὲν εἶχεν εἶπει τίποτε, αὐτὴ ὅμως εἶχεν ὅλα ἐννοήσει καὶ ἦτο ἄρκετὰ ἀνήσυχος. Δι' αὐτὸ καὶ ἐταξείδευον σκοπὸς τοῦ ταξιδίου ἦτο νὰ λησμονήσῃ. Ἡ κυρία Φώνσ δὲν εἶχεν ἀνάγκην νὰ παρατηρήσῃ τὴν κόρην της, διὰ νὰ ἐννοήσῃ ποῦ ἦτο πάλιν μὲ τὰς σκέψεις της· ἤρκει νὰ βλέπῃ τὴν μικρὰν νευρικὴν της χεῖρα, τὴν ὁποῖαν πάντοτε εὐκίνει ἐπὶ τοῦ καθίσματος, ὅπως ἓνας τυρέσσιων, ὅστις διαρκῶς ζητεῖ ν' ἀλλάξῃ θέσιν — ἤρκει λέγω νὰ τὴν βλέπῃ διὰ νὰ ἐννοήσῃ πόσο κουρασμένα ἦσαν τὰ μάτια της, πόσον ὠχρὸν ἦτο τὸ πρόσωπόν της, τὸ ὁποῖον συνοφρουοῦτο εἰς κάθε κίνησιν.

Ἐπονοῦσε τόσο πολὺ διὰ τὸ παιδί της! Τῆς ἤρχετο ἐπιθυμία νὰ τὴν σφιξῇ εἰς τὴν ἀγκαλιά της καὶ νὰ τῆς εἶπῃ σιγὰ σιγὰ ὅλα τὰ παρηγορητικὰ λόγια ποῦ ἐγνώριζε. Τὴν ἐμπόδιζεν ὅμως ἡ πεπολιθησὶς, ἣν εἶχεν, ὅτι ὑπάρχουν θλίψεις, αἰτινες πρέπει νὰ διέλθουν ἐν σιωπῇ χωρὶς νὰ διακοποῦν ἀπὸ λόγια, θλίψεις, αἰτινες καὶ μεταξὺ μητρὸς καὶ κόρης πρέπει νὰ μείνουν μυστικά. Ἐκτὸς τούτου ἐφοβοῦτο ὅτι θὰ ἐπέκρανε τὴν κόρην της, ἐὰν τῆς διηκολύνη μίαν ἐξομολόγησιν· καὶ δὲν ἤθελεν ἡ Ἑλλινορ νὰ ἐρυθριᾷ ἐνώπιόν της. Δὲν ἤθελε

* ΤΑ ΟΝΕΙΡΑ ΤΟΥ ΞΑΡΟΣ *

νά την υποβάλλη εις μίαν ταπεινώσιν, ή όποία πάντοτε έρχεται, όταν άνοιγη κανείς εις τόν άλλον τά πλέον άπόκρυφα βάρη της καρδιάς του.

“Όσον και εάν τοιούτο έκαμνε άμφοτέρας νά υποφέρουν, ή μητέρα ήσθάνετο κάποιαν εύχαρίστησιν επανευρίσκουσα εις την κόρην της την ψυχικήν εκείνην δύναμιν, ήν και αυτή ή ίδια είχε.

Κάποτε, ναι, είχαν περάσει πολλά πολλά χρόνια πλέον, από τότε που και αυτή ήτο δεκαοκτώ έτών είχε και αυτή αγαπήσει με όλην της την δύναμιν, με όλας της τας σκέψεις, με παραφοράν. Και όμως δεν είχε καταλήξει εις τίποτε. Αυτός δεν ήδύνατο νά προσφέρει τίποτε περισσότερο από άφοσίωσιν, την όποίαν έδειξε, διαρκούσης της μακρας έποχής των άρραβώνων των. Η οικογένειά της όμως έζη τότε υπό δυσμενείς συνθήκας, αίτινες δεν ήδύνατο νά περιμένουν. Και ύπανδρεύθη εκείνον που της εξέλεξαν, και ό όποιος θά έβελτίωνε τας δυσχερείς περιστάσεις της οικογενείας της.

Ένωμφεύθησαν και μετά τινα καιρόν απέκτησαν δύο τέκνα, τόν Τάγον, τόν υιόν της, ό όποιος ήτο μαζί της έδω εις Ανίγνοι, και την Έλλινορ που εκάθητο πλησίον της. Είχε διέλθει την ζωή της πολύ πλέον εύχάριστα και εύκολώτερα άφ' ότι κατ' άρχάς ενόμιζεν. Όκτώ έτη έζησε με τόν άνδρα της, κατόπιν αυτός απέθανεν. Ο θάνατός του την έλλιπεν ειλικρινώς, διότι είχεν ήδη συνηθίσει ν' αγαπή όλα εκείνα τά πρόσωπα, τά όποια συνεδέοντο μαζί της, με τούς δεσμούς του αίματος και της οικογενείας, και μόνον αυτά ν' αγαπή με μίαν άποκλειστικήν και σχεδόν έγώιστικήν αγάπην. Μετά τόν θάνατον του συζύγου της έζησε σχεδόν μόνον διά τά παιδιά της, χωρίς όμως ν' άποσυρθή έντελώς του κόσμου. Δεν απέμακρύνθη από τας κοσμικάς συγκεντρώσεις, όπως άλλοτε ήτο πολύ φυσικόν διά μίαν νέαν και πλούσιαν χήραν και τώρα άκόμη, όπότε ό υιός της ήτο είκοσι και ένός έτών, αυτή δεν ήτο καλά καλά 40 έτών. Ητο ώραία άκόμη, ούτε μία λευκή τρίχα δεν διεκρίνετο εις τά πλούσια καστανά μαλλιά της, ούτε μία ρυτίς κάτω από τά μεγάλα της μάτια, και τό σώμά της ήτο άκόμη λεπτόν. Αί ώραίαι γραμμαι των χαρακτηριστικών της διεκρίνοντο καλλίτερον κάτω από τό βαθύ χρώμα των μαλλιών της και τό μειδιαιμά της της προσέδιδεν έξαιρετικήν γλυκύτητα: μία περιέργος ζωηρότης, μία νεανική λάμψις των καστανών ματιών της, την έκαμαν νά φαίνεται θελκτική και ώραία.

— «Θά ήναι άσφαλώς ό Τάγος» ειπεν ή κ. Φόνς προς την κόρην της, άκούσασα από τό άπέναντι μέρος δανικάς φράσεις. Και πραγματικώς ήτον ό Τάγος συνοδεύων την οικογένειαν του εκ Κοπεγχάγης μεγαλεμπόρου Καστάγερ μετά της αδελφής του και της θυγατρός του. Η κ. Καστάγερ ήτο άσθενής εις τό ξενοδοχείον. Η κ. Φόνς και ή Έλλινορ έκαμαν θέσιν εις τας άλλας δύο κυρίας. Οι κύριοι συνωμήθησαν επί τινα λεπτά της ώρας όρθιοι, αλλά μετ' όλίγον εκάθισαν και αυτοί επάνω σε μεγάλες πέτρες που ήσαν εκεί κοντά, και εκεί καθήμενοι δεν άντήλασσον παρά τας τυπικάς λέξεις, διότι οι νεοελθόντες ήσαν κουρασμένοι από την μικράν σιδηροδρομικήν έκδρομήν, ήν είχαν κάμει εις Προδηγίαν.

— «Κυττάξετε εκεί» έφώνηξεν αίφνης ό Τάγος κτυπών τας χείρας επί του λευκού του πανταλονίου. Όλοι έστρεψαν προς τά εκεί. Μακρόθεν έφαινετο μόνον ένα πυκνόν νέφος σκόνης, εις τό μέσον του όποιου μόλις διεκρίνετο εις ίππεύς. «Αυτός είναι ό Άγγλος, περί του όποιου σας διηγήθη, ότι ήλθε πρό όλίγου» ειπεν ό Τάγος στρεφόμενος προς την μητέρα του «είδατε ποτέ καλλίτερον ίππέα;» Ηρώτησε τόν Καστάγερ «μου ένθυμίζει πολύ ένα gaucho». (Εις την Δημοκρατίαν της Άργεντινης

ονομάζουσι gaucho τοὺς ἱππεῖς, οἵτινες ἐξημεροῦσι καὶ γυμνάζουσι εἰδὸς τι αἰλοῦρων, ζώντων εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα, καὶ τοὺς ὁποίους καλοῦσι Pampa). Ὁ ἱππεὺς ἐξηφανίσθη. Μετ' ὀλίγον ὄλοι ἠγείροντο καὶ κατευθύνοντο εἰς τὸ ξενοδοχεῖον. Μὲ τὴν οἰκογένειαν Καστάγερ εἶχον συναντηθῆ εἰς Belfort, ἐπειδὴ καὶ αὐτοὶ ἔκαμνον τὸ αὐτὸ ταξιδεῖον πρὸς τὸ βόρειον μέρος τῆς Γαλλίας καὶ πρὸς τὴν Ῥιθιέραν ἐξηκολούθουν τὸ ταξιδεῖον μαζῶν. Εἰς τὸ Ανίγνοιαι δύο οἰκογένειαι εἶχον παρατείνει τὴν διαμονὴν των, ἀφ' ἑνὸς μὲν διότι ἡ κ. Καστάγερ εἶχεν ἀσθενήσει, ἀφ' ἑτέρου δέ, διότι ἡ Ἰλλινορ εἶχεν ἀνάγκην ἡσυχίας.

Ὁ Τάγος ἦτο ἐνθουσιασμένος μὲ τὴν συντροφίαν αὐτὴν. Ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἐσυμπαθοῦσε περισσότερο τὴν ἠραϊαν Ἰδα Καστάγερ. Ἡ κ. Φόνος δὲν ἐβλεπεν εὐχαρίστως τὸ αἰσθημα τοῦτο· εὗρισκεν, ὅτι ὁ υἱὸς τῆς, ἂν καὶ ἀρκετὰ ἀνεπτυγμένος, δὲν ἦτο ἀνάγκη νὰ ὑπανδρευθῆ καὶ μάλιστα μὲ αὐτὴν τὴν Καστάγερ. Ἡ Ἰδα ἦτο μίαν χαριτωμένην νέαν ἢ μητέρα τῆς, μίαν ἐκτάκτου μορφώσεως καὶ ἀπὸ μεγάλῃν οἰκογένειαν γυναῖκα, καὶ αὐτὸς ἀκόμη ὁ Καστάγερ ἦτο ἕνας πολὺ ἀγαθὸς ἄνθρωπος, εἶχεν ὁμοῦς κάτι τι τὸ κωμικόν, τὸ ὅποιον ἔκαμνε τοὺς συνταξιδιώτας του νὰ μειδιοῦν, ὁσάκις ἀνέφερον τὸ ὄνομά του. Ἦτο πότε διαχυτικὸς, πότε ἐνθουσιώδης, πότε θορυβώδης! Δὲν ἐνοιωθε, φαίνεται, ὅτι τὸν ἐνθουσιασμὸν καὶ τὴν διαχυτικότητα πρέπει νὰ γνωρίζῃ κανεὶς νὰ περιστέλλῃ καὶ νὰ ἐκδηλώῃ μὲ μέτρον. Τῆς κ. Φόνος ἦτο ἀφόρητος ἡ ἰδέα, ὅτι ὁ πενθερὸς τοῦ υἱοῦ τῆς ἀπετέλει ἀντικείμενον εἰρηνείας καὶ δι' αὐτὸ ἐφέρετο μὲ κάποιαν ψυχρότητα εἰς τοὺς Καστάγερ, πράγμα τὸ ὅποιον ἐλύπει ὅχι ὀλίγον τὸν ἐρωτευμένον Τάγον.

Τὴν ἐπομένην πρωΐαν ὁ Τάγος καὶ ἡ μήτηρ του ἐπεσκέφθησαν τὸ μικρὸν μουσεῖον τῆς πόλεως. Ἡ ἐξώθυρα τοῦ μουσείου ἦτο ἀνοικτή, αἱ θύραι ὁμοῦς τῶν αἰθουσῶν ἦσαν κλεισταί. Ἐκτύπησαν, ἀλλ' εἰς μάτην. Τέλος ἡ θύρα ὑπεχώρησε καὶ ἐπέτρεψεν εἰς τοὺς ἐπισκέπτας νὰ εἰσέλθουν εἰς τὸν θολωτὸν διάδρομον, τοῦ ὁποῦ τὸν ὅλον ὑπεστήριζον μαύραι στήλαι. Περιφέρθησαν καὶ ἐξήτασαν τοὺς ρωμαϊκοὺς τάφους, τεμάχια ἀπὸ σαρκοφάγους, ἀκέφαλα ἀγάλματα καὶ ἄλλα πράγματα, τὰ ὅποια ἦσαν παρατεταγμένα κατὰ μῆκος τοῦ τοίχου. Ἡ ἐπίσκεψις δὲν διήρκεσε πολὺ καὶ μετ' ὀλίγα λεπτὰ εὗρισκοντο πρὸ τῆς ἐξόδου. Ὁ Τάγος ἀνήλθε καὶ κατήλθε τὴν κλίμακα, διὰ νὰ ἴδῃ μὴπως ἦτο κανεὶς φύλαξ· ἐν τῇ μεταξὺ ἡ κ. Φόνος ἐπεριπάτει ἐπάνω καὶ κάτω. Τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν ἐξήρχετο, παρετήρησεν εἰς τὸ τέλος τοῦ διαδρόμου ἕνα ὑψηλὸν γενειοφόρον κύριον, μὲ ἠλιοκαμμένον πρόσωπον. Ἐκράτει ἕνα ὄδηγόν τοῦ μουσείου εἰς τὰς χεῖράς του. Ἐστρεψε μὲ προσοχὴν ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ ἐφυγεν ὁ Τάγος καὶ ἔπειτα παρετήρησε πρὸς τὴν κ. Φόνος.

— Συγγνώμην, Κυρία, εἶπε χαιρετίσας.

— Εἶμαι ἐντελῶς ξένη ἐδῶ, ἀπήντησεν ἡ κ. Φόνος· φαίνεται ὅτι δὲν εἶναι κανεὶς εἰς τὴν οἰκίαν, ὁ υἱὸς μου ἔτρεξε παντοῦ διὰ νὰ ἴδῃ...

Αὐτὰ ἐλέγχθησαν Γαλλισί. Ἀκριβῶς τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἔφθασε καὶ ὁ Τάγος. «Ἐπῆγα παντοῦ» εἶπε, «καὶ μέχρι τῆς κατοικίας ἀκόμη, δὲν εὗρον ὁμοῦς ψυχὴν ζῶσαν».

— Ἀκούω, ἐπανελάθεν ὁ Ἀγγλος, αὐτὴν τὴν φορὰν ὁμοῦς Δανισί, ὅτι ἔχω τὴν εὐχαρίστησιν νὰ εὗρωσκωμαι μεταξὺ συμπατριωτῶν!

Ἐχαιρέτισε πάλιν καὶ ὑπιστοχώρησε μερικὰ βήματα, ἀφίνων οὖτω νὰ ὑπονοηθῆ, ὅτι αὐτὸ τὸ εἶχεν εἶπει μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ δεῖξῃ ὅτι ἐνόει τί ἔλεγον ἀφῆς ὁμοῦς πλησιάζας ἐκ νέου ἀνέκραξε μ' ἐκπληξιν: Εἶναι τάχα δυνατὸν ἡ κυρία καὶ ἐγὼ νὰ ὑπῆρξαμεν παλαιοὶ γνώριμοι!

— Ὁ Αἰμίλιος Τοπρέγερ! ἐφώνησεν ἡ κ. Φόνος καὶ ἔτεινε τὴν χεῖρά της, τὴν ὁποίαν αὐτὸς ἔσφιξε.

— Ναὶ ἐγὼ εἶμαι· ἀπήντησε μὲ χαρὰν καί, μὰ τὴν ἀλήθειαν, εἶσθε σεις... ἐνῆρ δὲ τὴν ἐκύτταζε δάκρυα ἀνέδλυζαν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς του. Ἡ κ. Φόνος τοῦ ἐσύστησε τὸν υἱὸν τῆς. Ὁ Τάγος οὐδέποτε εἶχεν ἀκούσει ν' ἀναφέρουν τὸ ὄνομα αὐτοῦ, αὐτὸ ὁμοῦς δὲν τὸν ἐνδιέφερον ἐκείνην τὴν στιγμὴν, ἐσκέπτετο μόνον ὅτι ὁ κύριος αὐτός, τὸν ὅποιον ἐνόμιζε διὰ gaucho, παρουσιάσθη ὡς Δανός. Ὅταν δ' ἔπαυσαν πρὸς στιγμὴν νὰ ὀμιλοῦν καὶ ἔπρεπε κάποιος νὰ ὀμιλήσῃ, δὲν ἀντέσχεν εἰς τὸν πειρασμὸν νὰ τοῦ εἴτῃ καθαρά: κυττάξατε καὶ ἐγὼ ἔλεγα χθὲς, ὅτι μοῦ ὑπεθυμίζετε ἕνα gaucho...

— Δὲν ἀπέχει πολὺ τῆς ἀληθείας, διότι ἔζησα εἰκοσιένα ἔτη εἰς τὰς πεδιάδας τῆς Λαπλάτα, καὶ καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα ἔπτευον μᾶλλον παρά περιπάτου.

Καὶ τώρα ἐπέστρεφεν εἰς τὴν Εὐρώπην; Ναί· εἶχε πωλήσει τὰ κτήματα ἐκεῖ κάτω καὶ ἐπανήρχετο εἰς τὸν παλιὸ κόσμον—εἰς τὴν πατρίδα του· ὠμολόγει ὁμοῦς μ' ἐντροπὴν του ὅτι ἐθαύρωνετο νὰ ταξιδεύῃ μόνον διὰ διασκέδασιν του. Ἴσως νὰ ἐγαστάλγει τὰ λειβάδια τοῦ εἶχεν ἀφίσει! Ὅχι, οὐδέποτε ἐπεθύμησε τὰς χώρας ἐκεῖνας, τὸ μόνον ποῦ τοῦ ἔλειπεν ἦτο ἡ καθημερινὴ του ἐργασία!

Κατ' αὐτὸν περίπου τὸν τρόπον ἐξηκολούθουν νὰ ὀμιλοῦν, ὅποτε ἔφθασαν ἀσθμαίνων ὁ θυρωρὸς—κρατῶν διάφορα χόρτα ὑπὸ μάλῃς—ὅστις τοὺς ἠνωῖε τὴν θύραν, τὴν φέρουσαν πρὸς τὴν πινακοθήκην. Αἱ γύρω εἰκόνες οὐδεμίαν τοὺς ἔκαμνον ἐντύπωσιν, οὐδὲ καὶ ἐπρόσεχον εἰς αὐτάς, διότι, ἐνῆρ περιεπάτου, διηγήθησαν εἰς ἀλλήλους τὴν ζωὴν των, καὶ πῶς εἶχον περάσει ὅλα αὐτὰ τὰ χρόνια, κατὰ τὰ ὅποια διήρκεσεν ὁ μακρὸς

χωρισμός των!... Διότι αυτός ήταν εκείνος, τον όποτον είχε αγαπήσει άλλοτε, τότε, οτε άρρήκτως είχε συνδεθή μ' ένα άλλον.

Ένα βράδυ ή κυρία Φόνς ήτο μόνη εις τό ξενοδοχείον ή "Έλληνον ειχεν ύπάγει ένωρίς νά κοιμηθή και ό Τάγος ειχε μεταθή εις τό θέατρον μέ την οικογένειαν Καστάγερ. Έκάθητο εις την πληκτικήν αίθουσαν τοϋ ξενοδοχείου μέ τά φώτα μισοσβυσμένα και έβρέμβαζεν. Η συνεχής αύτη όνειροπόλησις τής έφερε μίαν κούρασιν, εκείνην ποϋ φέρνει εις την ψυχήν μας τά γλυκά όνειρα.

Άλλά τής ήτο άδύνατον νά μείνη όλην την νύκτα εκεί· δέν ειχε ούτε καν ένα βιβλίον ν' άπασχοληθή και τό θέατρον δέν ήά έτελειωνε πριν παρέλθη μία ώρα. Έρχισε νά περιπατή εις τό δωμάτιον. Έστάθηκε ένώπιον τοϋ καθρέπτου και έτακτοποίησε τά μαλλιά της. Έσκέφη όυ ήά ήτο καλλίτερον νά ύπάγη εις τό άναγνωστήριον, δια νά ρίξη μία ματιά εις τάς έφημερίδας. Συνήθως την ώραν αύτήν τό άναγνωστήριον ήτο έρημον· έβρίψεν ένα μαυρο κάλυμμα επί τής κεφαλής της και έξηλθε. Πραγματικώς εις τό άναγνωστήριον δέν ήτο κανείς. Το μικρό αυτό δωμάτιον μέ τά πολλά του έπιπλα ήτο άπλώς φωτισμένον. Η άτιμόσφαιρα εκεί μέσα ήτο θερμή και πνιγηρά.

... Έξηκολούθει νά όνειροπολή, μόνον τό σύριγμα τής λάμπας διέκοπτεν ένίοτε την βρέμβην της. Η πνιγηρά αύτή θερμοκρασία τής έφερε σχεδόν ζάλη, δια νά μην πέση έστηρίχθη εις την έστίαν. Ητο τόσον ώραία νά στέκεται εκεί και τό κρύο μάρμαρον τής έδρούσιζε τό χέρι. Την στιγμήν εκείνην έφαντάσθη την ζωήν, ως μίαν ώραίαν ήλιόλουστον ήμέραν, μιά άτελείωτη χαρά, και ένοσταλοϋσε, έπέθει την ζωήν.

Έπί πολλήν ώραν έμεινεν εκεί βυθισμένη εις τάς σκέψεις της, λησμονοϋσα τό παν περίξ αύτής. Το σύριγμα τής λάμπας την επανέφερον εις την πραγματικότητα, απέσυρε την χείρά της από την έστίαν, έκάθισεν εις τό τραπέζι και ήρχισε νά ξεφυλλίξη ένα βιβλίον. Ηκουσε βήματα έξωθεν τής θύρας και άίφνης είδε τον Τοπρέγερ νά εισέρχεται. Αντήλαξαν μερικάς λέξεις· επειδή όμως αύτή έφαίνετο άπησχολημένη μέ τό βιβλίον της, ήρχισε και αυτός νά διαδάξη μίαν έφημερίδα. Δέν έφαίνετο, όμως πολϋ άφωσιωμένος εις την άνάγνωσίν του, διότι εις μίαν στιγμήν, κατά την όποιαν αύτή ήγειρε τοϋς όφθαλμούς, συνήντησε τό βλέμμα του, τό όποτον την παρετήρει προσεκτικά. Έφαίνετο ως εάν ήθελε νά όμιλήση. Το πρόσωπόν του έδεικνυε μίαν άποφασιστικότητα, ήτις επρόδιδε τί θα τής έλεγε. Όλιως άκουσίως ήρυσθίρασε και ως έξ ένστίχτου θέλουσα νά τον έμποδίση νά όμιλήση ήγέρθη και τοϋ έδειξε μίαν εικόνα παριστώσαν κυνηγούς τής Άργεντινης συλλαμβάνοντας άγρια θηρία. Άπώθησεν όμως την εικόνα και κύψας όλίγον ύπέρ την τράπεζαν είπεν.

*
ΕΛΠΙΔΕΣ ΚΑΙ ΠΟΘΟ!
*

—'Από τῆς στιγμῆς ποῦ συνηντήθημεν πάλιν, αἱ σκέψεις μου δὲν ἀπεμακρύνθησαν ἀπὸ σᾶς· οὐδέποτε ἔπαυσα νὰ σᾶς σκέπτιμαι οὔτε εἰς τὴν Δανίαν οὔτε καὶ ἐκεῖ κάτω ποῦ ἦμην. Πάντοτε σᾶς ἠγάπησα πολὺ καὶ ἐξηκολούθουν διαρκῶς νὰ σᾶς ἀγαπῶ, ἡ δὲ ἀγάπη μου αὐτὴ εἶναι πάντοτε νέα καὶ ζωηρὰ, ὡσὰν νὰ σᾶς ἠγάπησα τὴν πρῶτην θερμὴν ἀγάπην—τώρα ὅποτε σᾶς ἐπανευρίσκω, ὕστερον ἀπὸ τόσα χρόνια . . . Καὶ ἐὰν θελήσετε τώρα νὰ γίνετε δική μου — δὲν εἶναι δυνατόν νὰ φαντασθῆτε τί εὐτυχία θὰ ἦτο αὐτὴ γιὰ μένα, ἐὰν θέλατε νὰ ἐπιστρέψῃτε πάλιν πρὸς μένα σεις, τὴν ὁποίαν τόσα χρόνια μοῦ εἶχαν πάρει. Ἐβίωθησα διὰ μιαν στιγμὴν, κατόπιν ἠγέρθη καὶ τὴν ἐπλησίασεν. Ἐβίπτε μου λοιπὸν μιαν λέξιν . . . ὁμιλῶ χωρὶς νὰ γνωρίζω τί λέγω . . . πρέπει τάχα νὰ σᾶς ὁμιλήσω, ὡς εἰς ξένον ἢ μοῦ ἐπιτρέπεται νὰ σᾶς ὁμιλήσω εἰλικρινῶς εἰπῆτέ μου, μὰ τὴν ἀλήθειαν, γιὰτὶ δὲν ξεύρω τί λέγω. . .!! Μήπως ἡ σιωπὴ σου σημαίνει ἄρνησιν;

— Τίποτε δὲν πρέπει ποιά νὰ μᾶς χωρίσῃ, ἀπήντησε καὶ τοῦ ἔδωκε τὴν χεῖρά της.

— . . . Εἶναι ἀλήθεια . . . μήπως ὀνειρεύομαι . . .

—'Ὅ,τι καὶ ἂν συμβῆ μοῦ εἶναι ἀδιάφορον, ἔχω καὶ ἐγὼ τὸ δικαίωμα μιὰ φορὰ νὰ ἦμαι εὐτυχῆς, νὰ ζήσω, ὅπως ἐπόθησα, ὅπως ὀνειρεύθη. Οὐδέποτε ἀπηλπίσθη, οὐδέποτε ἐφαντάσθη διὰ τὴν ζωὴν σημαίνει πάντοτε πικρίας καὶ ὀλίψεως, ἐπειδὴ ἡ εὐτυχία δὲν ἦλθε πρὸς ἐμέ! Ἐγνώριζον πάντοτε ὅτι ὑπάρχουν καὶ εὐτυχεῖς εἰς τὸν κόσμον. Ἄνευ ἀλλῆς ἀπαντήσεως ἔκυψε καὶ τῆς ἐφίλησε τὸ χέρι.

— Γνωρίζω, ἐξηκολούθησε μελαγχολικῶς, ὅτι ὅσον δὲν θὰ μὲ κρίνουν αὐστηρά, θὰ μοῦ συγχωρήσουν τὴν εὐτυχίαν αὐτήν, ν' ἀγαπῶμαι ἀπὸ σέ· ἀλλ' αὐτοὶ οἱ ἴδιοι θὰ προσθέσουν, ὅτι ἔπρεπε ν' ἀρκεσθῶ εἰς μόνην μου τὴν ἀγάπην. Ἐμὲ δὲν θὰ μοῦ ἤρκει πλέον αὐτό, καὶ δὲν ἔχεις τὸ δικαίωμα νὰ μὲ διώξῃς.

—'Ὅχι, ἀπήντησεν ὄχι.

Καὶ ἐγερεθεῖσα ἀμέσως, ἀνῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον τῆς Ἑλλινορ. Ἡ Ἑλλινορ ἐκοιμήτο. Ἡ κ. Φὼνς ἐκάθισεν εἰς τοὺς πόδας τῆς κλίνης καὶ παρετήρει τὸ ὄχρον πρόσωπον τῆς θυγατρὸς της, τοῦ ὁποίου τὰ χαρακτηριστικὰ μόλις διεκρίνοντο ὑπὸ τὸ ἀμυδρὸν φῶς τῆς λυχνίας. Χάριν τῆς Ἑλλινορ ἔπρεπε πάλιν νὰ περιμένῃ. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας θὰ ἐχωρίζετο πάλιν ἀπὸ τὸν Τοπρέγγερ καὶ θὰ ἐπῆγγαινε μόνη της εἰς τὴν Νίτσαν· ἐκεῖ θὰ ἔμενε ὀλόκληρον τὸν χειμῶνα διὰ ν' ἀποκατασταθῇ ἡ ὑγεία τῆς Ἑλλινορ. Ἄλλ' αὐριον θὰ διηγείτο εἰς τὰ παιδιά τί εἶχεν συμβῆ καὶ τί θὰ συνέβαινε εἰς τὸ μέλλον. Οἰανδῆποτε ἐντύπωσιν καὶ ἐὰν τοῖς ἔκαμνε, τῆς ἦτο ἀδύνατον νὰ κρατήσῃ ἕνα τέτοιο μυστικόν! Ἐκτὸς τούτου ἔπρεπε νὰ τοὺς δώσῃ καιρὸν νὰ συνηθίσουν εἰς τὴν ἰδέαν αὐτὴν τοῦ χωρισμοῦ,

διότι μιαν ἡμέραν βεβαίως θὰ ἐχωρίζοντο, ἂν ὅμως ὁ χωρισμὸς αὐτὸς θὰ ἦτο προσωρινὸς ἢ διαρκῆς, αὐτὸ ἐξηγεῖτο ἀπὸ τὰ παιδιά της. Θὰ τ' ἄφηγε ἐντελῶς ἐλεύθερα νὰ κανονίσουν, ὅπως θέλουν, τὸν βίον των, καὶ τὴν στάσιν, τὴν ὁποίαν θὰ ἐτήρουν ἀπέναντι τοῦ συζύγου της. Δὲν θ' ἀπήτει τίποτε ἀπὸ αὐτά, καὶ εἰς αὐτὸ θὰ ὑπεχώρει καθ' ὅλην τὴν γραμμὴν. Ἦκουσε τὰ βήματα τοῦ Ἰάγου εἰς τὴν αἴθουσαν καὶ ἠγέρθη διὰ νὰ τὸν προὑπαντήσῃ. Ἐφαίνετο εὐχαριστημένος καὶ νευρικός συνάμα, ὡστε ἡ κ. Φὼνς ἀμέσως ἐσκέφθη ὅτι κάτι συνέβη καὶ ἐμάντευσε τι. Ὁμιλεῖ πολὺ ἀφηρημένως περὶ τοῦ θεάτρου προσπαθῶν διὰ καταλλήλου τρόπου νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ ζήτημα, τὸ ὅσοιον τὸν ἐνδιέφερε· καὶ μόνον διὰ τὴν μητέρα του πλησιάζουσα καὶ θέσασα τὴν χεῖρά της ἐπὶ τοῦ μτώπου του, τὸν ἠνάγκασε νὰ τὴν ἀτενίσῃ, τότε μόνον τῆς ἀνήγγειλεν ὅτι ἡ Ἰδα Καστάγγερ συγκατατίθετο νὰ γίνῃ συζυγὸς του. Ὁμιλήσαν ἐπὶ μακρὸν ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ, μοιολόγη ἡ κ. Φὼνς δὲν ἠδύνατο νὰ κρύψῃ κάποια ψυχρότητα, τὴν ὁποίαν ἠσθάνετο. Καὶ ἔπειτα τῆς ἦτο ἀφόρητος ἡ γλυκύτης ποῦ ἔπρεπε νὰ δείξῃ σήμερον, ἀπέναντι τῆς καταγλιδοῦς, ἥτις θὰ ἦρχετο αὐριον.

Ἡ κ. Φὼνς δὲν ἐκοιμήθη τὴν νύκτα ἐκείνην, αἱ σκέψεις της τὴν ἐκράτουν ἄγρυπνον. Ἐκαθέπετο πόσον παράδοξον ἦτο νὰ συναντηθῇ πάλιν μαζὺ του καὶ ν' ἀγαπῶνται ἀκόμη, ὅπως ἠγαπῶντο τότε εἰς ἐκείνην τὴν παλαιὰν ἐποχὴν.

Ἀλήθεια ἦτο παλαιὰ πλέον ἡ ἐποχὴ ἐκείνη καὶ αὐτὴ, οὔτε ἦτο, οὔτε ἠδύνατο πλέον νὰ ἦναι νέα. Καὶ αὐτὸς θὰ τὸ ἠσθάνετο ἀργότερον περισσότερο καὶ θὰ ἔπρεπε νὰ ἦναι πολὺ προσεκτικὸς μαζὺ της, ἕως ὅτου συνηθίσει εἰς τὴν ἰδέαν, ὅτι πρὸ πολλοῦ εἶχεν ἐγκαταλείψει τὰ 18 χρόνια. Μιολαταῦτα ἠσθάνετο τὸν ἑαυτὴν της νέον ἀκόμη καὶ ἦτο πραγματικῶς νέα εἰς πολλὰ πολλὰ ζητήματα, ἐκεῖνο, τὸ ὅσοιον ἦτο χειρότερον εἰς τὴν περίστασιν αὐτήν, ἦτο ὅτι εἶχε πλήρη συναίσθησιν τῆς ἡλικίας της! Ποσάκις τῆς ἡμέρας δὲν θὰ ἔκαμνε γεροντικὴν ἐντύπωσιν, τὸ ἔθλεπε καθαρά, εἰς τὰς κινήσεις της, εἰς τὰς χειρονομίας της, εἰς τὸ βλέμμα της καὶ εἰς αὐτὸ ἀκόμη τὸ μείδισμά της. Ναι, πολλάκις θὰ παρουσιάζετο γηρασμένη, διότι ποτὲ δὲν θὰ εἶχε τὸ θάρρος νὰ δείξῃ τὴν νεότητά, τὴν ὁποίαν ἠσθάνετο εἰς τὴν ψυχὴν.

Αὐτοὶ αἱ σκέψεις ἐφευγον καὶ ἦρχοντο ἀκαταπαύστως, ἀλλὰ περισσότερο ἀπ' ὅλα τὴν ἐβασάνιζεν ἡ ἐρώτησις — τί θὰ ἔλεγαν τὰ παιδιά της; — Ἦν ἐπομένῃν ἀπεφάσισε νὰ τοῖς ὁμιλήσῃ. Ἐκάθηντο εἰς τὴν αἴθουσαν. Εἶπεν ὅτι εἶχε νὰ τοὺς ἀναγγείλῃ κάτι τι πολὺ σπουδαῖον, ἕνα μεγάλο καὶ ἀπρόοπτον γεγονός. Τοὺς παρεκάλεσε, νὰ τὴν ἀκούσουν μὲ πολλὴν ἠρεμίαν καὶ νὰ μὴν ἐπηρεασθοῦν ἀπὸ τὴν πρῶτην ἐντύπωσιν ποῦ θὰ τοὺς ἔκαμνε ἢ εἰδήσις, καὶ πρὸ πάντων νὰ μὴ παρεξηγήσουν.

τά λόγια της, διότι, εξηκολούθησεν, αυτό, τὸ ὅποιον θὰ τοὺς ἔλεγε, τὸ εἶχεν ἐντελῶς ἀποφασίσει καὶ τίποτε δὲν θὰ τὴν ἐπειθε ν' ἀλλάξῃ γνώμη.

* ΕΙΣ ΤΟ ΛΟΥΤΡΟΝ *

καὶ διηγήθη πῶς εἶχεν ἀγαπήσει τὸν Τοπρέγερ πρὶν γνωρίσῃ τὸν πατέρα των, πῶς εἶχε χωρισθῆ καὶ πῶς εἶχον ἐπανεύρει ἀλλήλους τώρα. Ἡ Ἑλλινὸρ ἔκλαιεν. Ὁ Τάγος ἐντελῶς ἐκτὸς ἑαυτοῦ εἶχε σηκωθῆ, ἐπροχώρησε πρὸς τὴν μητέρα του, ἐγονυπέτησεν, ἤρπασε τὴν χειρὰ της καὶ προσθλέψας αὐτὴν τρυφερῶς καὶ διακοπτόμενος ἀπὸ λυγμοῦς εἶπεν: «ὦ! μητέρα, ἀγαπημένη μου μητέρα! Τί σοῦ ἐκάμαμε; Μήπως δὲν σὲ ἀγαπήσαμε πάντοτε; Μήπως δὲν σ' ἐπιθυμήσαμε πάντοτε, ὅταν ἦσουν μακριὰ μας; Τὸν πατέρα μας δὲν ἐγνωρίσαμεν ἢ μόνον διὰ σοῦ, σὺ μᾶς ἔμαθες νὰ τὸν ἀγαπῶμεν, καὶ ἂν ἡ

Ἑλλινὸρ καὶ ἐγὼ εἰμεθα σήμερα τὸσον συγδεδεμένοι, εἶναι διότι σὺ ἀκούραστα μᾶς ἐδειχνες κάθε ἡμέρα τί πρέπει ν' ἀγαπήσῃ ὁ ἕνας εἰς τὸν ἄλλον. Ὅλα σὺ μᾶς τὰ ἔδωσες καὶ σὲ ἰκετεύομεν. . . μητέρα. . . ὦ! ἂν ἐγνώριζες. . . δὲν. . . δὲν γνωρίζεις πόσες φορές ἡ ἀγάπη μας ὑπερπηδῶσα κάθε ἐμπόδιον θέλει νὰ φθάσῃ κοντὰ σου, ἀλλὰ δὲν τολμῶμεν, διότι ἐοῦ εἶσαι ἐκεῖνη πάλιν, ποῦ μᾶς ἐδίδαξες νὰ συγκρατοῦμεν τὰ αἰσθητήματά μας.

Καὶ τώρα λέγεις ὅτι θέλεις νὰ μᾶς φύγῃς, καὶ μᾶς ἀπιωθεῖς ἐντελῶς. Αὐτὸ εἶναι ἀδύνατον! καὶ ἐκεῖνος, ὁ ὅποιος θὰ μᾶς ἐμίσει περισσότερο εἰς τὸν κόσμον, δὲν θὰ ἤμποροῦσε νὰ μᾶς κάμῃ μεγαλύτερον κακόν. Πές μας γρήγορα «δὲν εἶναι ἀλήθεια, Τάγε! δὲν εἶναι ἀλήθεια, Ἑλλινὸρ». — Τάγε, Τάγε, σύνελθε καὶ μὴ κάμῃς τὸ πρᾶγμα σκληρότερον καὶ δι' ἐσὲ καὶ δι' ἐμέ. Ὁ Τάγος ἐσηκώθη. «Σκληρόν, εἶπεν, ὦ! ἂς ἦτο μόνον σκληρόν, ἀλλὰ εἶναι τρομερόν, ἀπαίσιον, ἀφύσιον. . . μοῦ ἔρχεται τρέλλα! Φαντάζεσαι ἀλήθεια τί μὲ κάμνεις νὰ σκεφθῶ. Ἡ μητέρα μου πάλιν εἰς τὴν ἀγκαλιὰ ἐνός ἀνδρός! Ὁραταὶ σκέψεις δι' ἕνα υἱόν — γεμάτες εἰρωνείαν, — ἀλλὰ εἶναι ἀδύνατον, πρέπει νὰ ἦναι ἀδύνατον, πρέπει. . . διότι ἄλλως θὰ πιστεῦσω βετὴ ἢ παρὰ κλησὶς ἐνός υἱοῦ δὲν ἔχει καμμίαν ἀξίαν» Ἑλλινὸρ, μὴν κάθισαι ἐκεῖ καὶ κλαῖς, ἔλα καὶ βοήθησέ με νὰ παρακαλέσωμεν τὴν μητέρα νὰ μᾶς λυπηθῇ».

Ἡ κ. Φὼνς ἔκαμεν ἀρνητικὴν χειρονομίαν καὶ εἶπεν: «Ἀφησε τὴν Ἑλλινὸρ, φαίνεται κουρασμένη, ἐκτὸς τούτου σὰς εἶπον ἤδη ὅτι δὲν ἤμπορῶ νὰ ἐπιφέρω πλέον καμμίαν μεταβολήν.

— Καλλίτερον νὰ εἶχον ἀποθάνει, εἶπεν ἡ Ἑλλινὸρ, ἀλλ' ὅτι σοῦ εἶπεν ὁ Τάγος εἶναι ἀλήθεια, εἶναι ἀδύνατον εἰς αὐτὴν τὴν ἡλικίαν νὰ μᾶς δώσῃς ἕνα πατριόν.

— Πατριεῖ; Ἐφάναξεν ὁ Τάγος, ἐλπίζω ὅτι δὲν θὰ τολμήσῃ. . . Εἶσαι τρελλή; Ὅταν θὰ εἰσέλθῃ αὐτὸς εἰς τὸ σπίτι, θὰ φύγωμεν ἡμεῖς. Δὲν ὑπάρχει τίποτε εἰς τὸν κόσμον, τὸ ὅποιον θὰ μ' ἐπειθε νὰ ζήσω μὲ αὐτὸν τὸν ἀνθρωπον. Ἡ μητέρα πρέπει νὰ ἐκλέξῃ αὐτὸς ἢ ἡμεῖς. Ἐὰν οἱ νεόνυμφοι ὑπάγουν εἰς τὴν Δανίαν, τότε ἡμεῖς δεχόμεθα ὅτι δὲν ἔχομεν πατριῶν, ἐὰν μείνουν αὐτοὶ ἐδῶ, τότε φύγομεν ἡμεῖς.

— Αὐτὸ σκέπτεσαι νὰ κάμῃς, Τάγε; Ἠρώτησεν ἡ κ. Φὼνς.

— Νομίζω ὅτι δὲν πρέπει ν' ἀμφιβάλλῃς, φαντάσου τὸν οἰκογενειακὸν μας βίον ἢ Ἴδα καὶ ἐγὼ νὰ καθήμεθα εἰς τὴν ταρατσα μὲ τὸ φῶς τῆς σελήνης καὶ πίσω ἀπὸ τοὺς θάμνους τῆς δάφνης νὰ ψιθυρίζῃ κάποιος. Ἡ Ἴδα νὰ μ' ἐρωτᾷ ποῖος ψιθυρίζει ἐκεῖ πίσω, καὶ ἐγὼ νὰ τῆς ἀπαντῶ. . . ἡ μητέρα μου μὲ τὸν νέον τῆς σύζυγον. . . Ὅχι! Ὅχι! Αὐτὸ δὲν ἔπρεπε νὰ τὸ ζῶ, ἀλλὰ βλέπεις ἤδη τί κακὴν ἐντύπωσιν κάμνει καὶ πόσο πόνον μοῦ προξενεῖ ἐμένα. Πίστευσε ὅτι καὶ ἡ Ἑλλινὸρ θὰ ὑποφέρῃ.

Ἡ κ. Φὼνς ἀφησε τὰ παιδιὰ της νὰ φύγουν καὶ ἔμεινε μόνη. Ἀλήθεια ὁ Τάγος εἶχε δίκαιον, πόσον τοὺς εἶχε κάμει νὰ ὑποφέρουν. Ἡ σύντομος αὐτὴ στιγμή πόσον τοὺς εἶχεν ἀπομακρύνει! Ὡς γνήσια τέκνα τοῦ πατρός των ἠθέλησαν ἀμέσως νὰ τὴν ἐγκαταλείψουν, μόλις ἔνοιωσαν ὅτι ἡ καρδιά της δὲν τοὺς ἀνῆκεν ἀποκλειστικῶς. Ἀλλὰ δὲν ἦτο μόνον μητέρα τοῦ Τάγου καὶ τῆς Ἑλλινὸρ, ἦτο καὶ αὐτὴ ἀνθρωπίνη ὑπαρξὶς καὶ εἶχε δικαίωμα νὰ ζήσῃ καὶ αὐτὴ ὡς ἄτομον — ἀνεξάρτητος. Ἴσως δὲν ἦτο τὸσον νέα ὅσον ἐνόμιζε. Τάχα δὲν τὸ ἀντελήφθη κατὰ τὴν συνομιλίαν, ἣν εἶχε μὲ τὰ παιδιὰ της; Παρ' ὅλην τὴν ἀποφασιστικότητα, τὴν ὅποιαν ἔλεγεν ὅτι εἶχε, δὲν εἶχε δεῖξει χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ μίαν ἐπιφυλακτικότητα, μίαν δειλίαν; Δὲν εἶχεν αἰσθανθῆ ὅτι χωρὶς νὰ ἔχῃ δικαίωμα οὐκαιοποιεῖται τὰ δικαιώματα τῆς νεότη-

* ΜΕΤΑ ΤΟ ΛΟΥΤΡΟΝ *

τος; Και μέσα από τα λόγια των παιδιών της δεν διεκρίνεται όλος ο έγωισμός, όλη ή τυραννία της νεότητος; Έμεις μόνον πρέπει ν' αγαπούμε, εις έμάς τούς νέους μόνον ανήκει ή ζωή, ή δική σας δεν υπάρχει παρά μόνον δι' έμάς. Έσκέπτετο ότι θά έκαμνε μεγάλην ευχαριστησιν εις τα παιδιά της να είχε γεραντικές διαθέσεις. Ήτο βεβαία ότι τα παιδιά της δεν θά ήλλαζαν ποτέ γνώμην και θά επανήρχοντο συχνά εις τό αυτό ζήτημα. Τό καλλίτερον θά ήτο, εάν ο Τοπρέγερ ανεχώρει άμέσως: όταν δεν θά ήτο εκεί, τα παιδιά θά ήσαν ίσως λογικότερα και θά μπορούσε να τούς δαίξη πόσον έσκέπτετο και δι' αυτά και πόσον θά έφρόντιζε να τούς κρατήσει την θέσιν των. Ασφαλώς θά ήρχετο μία εποχή, να εξαλείψη τας πρώτας πικρίας . . . όλαι . . . όχι αδύνατον, ποτέ δεν θά εξηλείφοντο όλαι, ούδέποτε θά επανήρχετο τό πρώην καθεστώς.

Άπεφασίσθη ν' αναχωρήσει ο Τοπρέγερ εις Δανίαν, όπως κανονίσει τά του γάμου. Προσωρινώς θά έμενεν εκεί. Η απομάκρυνσις αυτή δεν ώφέλησε τίποτε την κ. Φόνς: τά παιδιά της την απέφευγον πάντοτε, ο Τάγος ήτο διαρκώς με την Ίδα και τον πατέρα της, ή δέ Έλλινορ υπεχρεώτο να κρατή συντροφιάν, της άσθενούς κ. Καστάγερ — και αν συνέπιπτε να ήναι μαζί, έλειπεν εκείνη ή παλαιά έμπιστοσύνη, έλειπεν ή χαρά και τ' αναρίθμητα ζήτηματα που είχαν πάντοτε να συζητήσουν. Συνωμιλουν ως άνθρωποι, οι όποιοι διά τινα καιρόν ευρον ευχαριστησιν εις την συντροφιάν άλλήλων και οι όποιοι πρέπει πάλιν να χωρισθούν. Έκείνος, που πρόκειται να ταξειδεύσει, προσηλώνει τας σκέψεις του εις τον σκοπόν του ταξειδίου, εκείνος όμως που πρόκειται να μείνη σκέπτεται ότι θά επανέλθη εις την παληά του ζωή, εις τας καθημερινάς του συνθηείας. Τίποτε κοινόν δεν τούς συνέδεε πλέον εις τον βίον των. Τό αισθημα ότι ο ένας ανήκει εις τον άλλον ήρχισε να υπολοχωρή. Ωμιλούν μόνον, πώς θά εκανόνιζαν τά του βίου των, συνεζήτουν πώς θά ήσαν τά πράγματα την επαύριον, την άλλην έβδομάδα, τον άλλον μήνα, άλλ' άδιαφόρως! Εύρίσκοντο εις μίαν εποχήν άναμονής, ήρώτων δε έαυτούς: και έπειτα τί θ' απογίγη.

Κάθε ήμέρα που περνούσε, τά παιδιά λησμονούσαν τί ύπήρξε δι' αυτά ή μητέρα. Όπως όλαι τά παιδιά λησμονούν, όταν πιστεύουν ότι ήδικήθησαν χιλιαί θυσίαι δεν είναι ίκαναί να κάμουν να λησμονηθή ένα άδικον.

Ο Τάγος ήτο ο επεικέστερος, αλλά και ο περισσότερον πληγωμένος, διότι ήτον εκείνος που είχε περισσότερον αγαπήσει. Πολλές νύχτες είχε κλάψη διά την μητέρα που έχανε και δεν μπορούσε να την κρατήσει κοντά του, όπως ήθελε. Συχνά όμως ή ανάμνησις της αγάπης της, του έσθυνε κάθε άλλο αισθημα εις την καρδιά του. Μίαν ήμέραν έπήγε πάλιν εις τό δωματιόν της και έπαρεκάλεσεν, έκέτευσεν ν' ανήκη μόνον εις αυτούς και σε κανένα άλλον. Η απάντησις ήτο ένα «όχι». Και αυτό

τό «όχι» τον έκαμε σκληρόν και ψυχρόν. Η ψυχρότης αυτή τον έφόβισε κατ' αρχάς, γιατί μαζί με αυτήν είχε αισθανθή ένα πολύ μεγάλο κενόν εις την ψυχήν του. Η Έλλινορ ήτο διαφορετική. Τό άντελαμβάνετο ως άδικον προς τον αποθανόντα πατέρα της και ήρχισε να λατρεύη πάλιν αυτόν τον πατέρα, τον όποιον άμυδρώς ένθυμείτο. Τόν επανέφερε εις την φαντασίαν της αναπολούσα όλα όσα είχε ακούσει δι' αυτόν. Πρώτα τον Καστάγερ και τον Τάγον και έφιλούσε κάθε πρωί και κάθε βράδυ μίαν μικράν φωτογραφίαν του που της είχε χάρισει, και επεθύμει διαρκώς να έχη πράγματα και γράμματα που του είχαν ανήκει. Και διά του ίδιου μέσου εκέρδιζεν ο πατέρας, ένθ' έχανεν ή μητέρα. Τό ότι ή μητέρα της είχε έρωτευθή έναν άνδρα δεν της έκαμνε καμμίαν έντύπωσιν: δεν ήτο όμως πλέον δι' αυτήν ή μητέρα, ή αλάνθαστος, ή καλλιτέρα, ή ώραιότερα, ήτο και αυτή μία γυναίκα, όπως όλαι αι άλλαι.

Η Έλλινορ ήτο πολύ ευχαριστημένη, ότι δεν είχε έξομολογηθή εις την μητέρα της τον άτυχή της έρωτα, και ένδομύχως την ηύχαριστεί, διότι δεν της τό είχε ζητήσει.

Αι ήμέραι διεδέχοντο άλλήλας, και ο βίος ήρχισε και εις τούς τρεις να γίνεται άφόρητος. Ήσθάνοντο, ότι κάθε προσπάθεια να συνδεθούν εκ νέου απέβαινεν εις μάτην.

Η κυρία Καστάγερ, ή όποία είχε γίνει πάλιν καλά, και ή όποία δεν είχε καθόλου λάθει μέρος εις αυτάς τας σκηνάς, έγνωρίζε τά συμβάντια λεπτομερώς. Μίαν ήμέραν συνωμίλησεν επί μακρόν με την κ. Φόνς, ή όποία ήτο πολύ ευτυχής, ότι εύρισκε κάποιον να συζητήσει ήρέμως, και με τον όποιον θά εκανόνιζε τά του μέλλοντος.

Η κυρία Καστάγερ της έπρότεινε να πάρη τά παιδιά μαζί της εις Νίκαιαν. Ο Τοπρέγερ θά ήρχετο εις Ανίγνοιον διά να τελέσουν τούς γάμους των, εις τούς όποιους ο κ. Καστάγερ θά παρίστατο ως μάρτυς.

Όταν άνεκοίνωσαν εις τά παιδιά την απόφασιν, την έδέχθησαν σιωπηλώς. Και όταν ήρωτήθησαν ποια θά ήτο ή απάντησις των είπον, ότι θά εξετέλουν μόνον την απόφασιν της μητρός των. Και πράγματι επραγματοποιήθη ή πρότασις της κ. Καστάγερ. Η κ. Φόνς απέχαιρέτησε τά παιδιά της και ανεχώρησαν. Ο Τοπρέγερ ήλθε και ένυμφεύθησαν. Οι νεό-

✱ ΑΙ ΣΕΙΡΗΝΕΣ ✱

* ΓΑΛΗ ΦΙΛΟΠΑΙΓΜΩΝ *

ποία αφεύκτως θά επέφερε τὸν θάνατον. Αἱ δυνάμεις τῆς τὴν ἐγκατέλειπον ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν. Καί, ὅταν ἠσθάνθη ὅτι τὸ τέλος τῆς ἐγγίζει, ἔγραψεν εἰς τὰ παιδιὰ τῆς:

Αγαπητά μου παιδιὰ,

»Εἶμαι βεβαία ὅτι θὰ διαβάσετε τὸ γράμμα μου αὐτό. Ὅταν θὰ φθάσῃ εἰς τὰ χέρια σας, ἐγὼ δὲν θὰ ὑπάρχω πλέον. Μὴ φοβηθεῖτε, αἱ τελευταῖαι μου αὐταὶ γραμμαὶ δὲν σας φέρουν ἐπιπλήξεις, μόνον ἀγάπην ἃς μποροῦσα νὰ σας στελλῶ ὅσῃν ἀγάπην αἰσθάνομαι.

»Ὅταν οἱ ἄνθρωποι ἀγαποῦν, ἴαγε καὶ Ἕλληνορ, μικρὴ μου ἀγαπημένη Ἕλληνορ, γνωρίζετε ὅτι ἐκεῖνος ποῦ ἀγαπᾷ περισσότερο, ἐκεῖνος καὶ ταπεινοῦται. Ἴς αὐτὸ ἔρχομαι ἄλλη μὲν φορὰ κοντὰ σας καὶ νὰ σας παρακολουθῶ μετὰ τὰς σκέψεις μου, ἐν ὅσῃ αἱ δυνάμεις μου δὲν με ἐγκαταλείπουν.

»Ὅταν ὁ θάνατος ἔρχεται σὲ τέτοιες στιγμῆς, κάνει τὸν ἄνθρωπον νὰ αἰσθάνεται τὸν ἑαυτὸν του μικρὸν καὶ πτωχόν. Καὶ ἐγὼ αἰσθάνομαι ὅτι εἶμαι πτωχὴ αὐτὴν τὴν στιγμὴν. Ὅλος αὐτὸς ὁ ἡραῖος κόσμος, ὁ ὅποιος ἔλα αὐτὰ τὰ χρόνια μου ἔδωκεν εὐτυχία, μου ἀφαιρεῖται τώρα, καὶ ἔπειτα ἀπὸ λίγο ἐκεῖ, ὅπου ἐγὼ ἔζησα, θὰ μένη ἕνα κενόν. Ἴς αὐτὸ παρακαλῶ ἔλα ἐκεῖνα ποῦ με περιστοιχίζουσιν, νὰ μοῦ διαφυλάξουν τὴν ἀγάπην τους· γι' αὐτὸ προστρέχω καὶ σὲ σας ἀκόμη καὶ σας παρακαλῶ νὰ με ἀγαπᾶτε μετὰ ἔλθῃ σας ἐκεῖνη τὴν ἀγάπην ποῦ εἶχατε καὶ πρώτα γιὰ

νυμφοὶ ἐξέλεξαν ὡς τόπον διαμονῆς τὴν Ἰσπανίαν. Κανείς ἐκ τῶν δύο δὲν ἤθελε νὰ ἐπιστρέψῃ πλέον εἰς τὴν Δανίαν· καὶ ἔτσι ἔζησαν εὐτυχεῖς εἰς τὴν νέαν των πατρίδα. Κατ' ἀρχὰς ἔγραφε μερικὰς φορὰς εἰς τὰ παιδιὰ τῆς, ἀλλ' αὐτὰ ἐν τῇ ἀργῇ των, ὅτι τὰ εἶχεν ἐγκαταλείψει, τῆς ἐπέστρεψαν τὰς ἐπιστολάς. Ἀργότερον ὅμως τὸ μετενόησαν χωρὶς ποτὲ νὰ τὸ ὁμολογήσῃσιν καὶ χωρὶς νὰ τῆς γράψουσιν. Καὶ ἔτσι ἔπαυσε κάθε δεσμὸς μεταξύ των.

Πέντε χρόνια ἐπέρασαν, κατὰ τὰ ὅποια ὁ Ἰσπρέγερ ἔζησε πολὺ εὐτυχῆς μετὰ τὴν γυναῖκά του. Αἰφνίως ὅμως αὐτὴ ἀρρώστησε μίαν ἡμέραν, ἦτο μίαν κακὴ ἀρώστεια, ἢ

μένα. Νὰ μὴ λησμονηθῶ παιδιὰ μου... γιὰ μὲ ποθῆσέτω αὐτὸ εἶναι τὸ πολυτιμότερον πράγμα, νὰ μὴ λησμονηθῶ...

» Οὐδέποτε ἀμφέβαλλα γιὰ τὴν ἀγάπην σας, ἐνοιῶσα ὅτι ἡ μεγάλη σας ἀγάπη ἦταν ἐκεῖνη ποῦ σας ἔφερε καὶ τὴν παραφορὰν. Σὰν με ἀγαποῦσατε ὀλιγώτερον δὲν θὰ σας ἔκαμνε ἐντύπωσιν ἢ ἀναχώρησίν μου. Καὶ γι' αὐτὸ θέλω νὰ σας πῶ ἀκόμη, ἂν συνέπιπτε καμμιά μέρα νὰ ἔλθῃ σὲ σας ἕνας ἄνθρωπος συντετριμμένος ἀπὸ τὴν λύπην, καὶ ζητήσῃ γιὰ παρηγορίαν νὰ μιλήσῃ γιὰ μένα, μὴν ξεχάσετε, σας παρακαλῶ, πῶς κανένας εἰς τὸν κόσμον δὲν με ἀγάπησεν, ὅπως αὐτός, καὶ ὅση εὐτυχία μποροῦσε νὰ μοῦ δώσῃ μίαν ἀνθρώπινην καρδίαν μοῦ τὴν ἔδωκεν ἢ δική του. Καί, ὅταν ἐντὸς ὀλίγου ἔλθῃ ἐκεῖνη ἡ μεγάλη στιγμή ποῦ ὁ θάνατος θὰ φτερουγίσῃ ἀπὸ ἐπάνω μου, αὐτός θὰ ἦναι ἐκεῖνος, ποῦ θὰ μοῦ κρατῇ τὸ χέρι, καὶ δικὰ του θὰ ἦναι τὰ λόγια ποῦ ὁ ἀκούω ὡς τὴν τελευταία μου πνοή...

» Χαίρετε! Σὰς γράφω τώρα, ἀλλ' αὐτὸ δὲν εἶναι τὸ ἕστατον χαιρετὸν, θὰ τὸ πῶ ὅσον ἀργότερα μπορέσω καὶ ἔλθῃ μοῦ ἡ ἀγάπη, ὅλος μου ὁ πόθος, αἱ ἀναμνήσεις μου ἀπὸ τὴν ἐποχὴν ποῦ εἴσθε μικρὰ καὶ χίλιες ἀκόμη εὐχὲς καὶ ἕνα εὐχαριστῶν θὰ ἦναι ἐκεῖ μέσα. Χαίρετε Ἰάγε! Χαίρετε Ἕλληνορ! Διὰ τελευταίαν φορὰν χαιρετῶ!

Ἡ μητέρα σας

[Κατὰ τὸ Γερμανικόν]

ΦΩΦΩ Π. ΠΡΑΤΕΙΚΑ

* ΣΕ ΜΙΑ ΜΙΚΡΟΥΔΑ *

Νῆλα ὄνειρα μοῦ ἔφερον ἢ φωνὴ σου
Σὰν πρώτη σὲ ἀπάντησα φορὰ,
Μ' ἐκύτταξες μετὰ μάτια φλογερά,
Καὶ τὴν καρδίαν μου μάγευσ' ἢ μορφὴ σου.

Σὰν εἶδα τὰ ξανθὰ σου τὰ μαλλιά,
Τὰ γελῆ σου τὰ κοραλλοβαμμένα,
Ἐανάγνωσ' ἢ ψυχὴν μου καὶ γιὰ σένα
Ἐέχουσα εἴην ἀγάπην τὴν παλιὰ.

Ὡ κόρη λατρευτὴ, χαριτωμένη,
Τῆς ἀνοιξῆς τὸ πει' ὄμορφο λουλοῦδι,
Ἐσὺ 'σαι, ὦ μικροῦδά μου ἐρομένη,
Κι' ἂν φεύγῃς, ὦ γλυκὴ μου ἀγγελουδί,
Κι' ἀπὸ μακρὰ, ἢ ψυχὴν μου μαγευμένη
Γιὰ σὲ θὰ ψάλλῃ Ἐρωτος τραγοῦδι.

(Ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν τοῦ Alt. Marano: Fiori Sparti)

* ΜΕΛΑΓΚΟΛΙΑ *

* Ι. Α. ΑΡΣΕΝΗ: ΜΙΧ. Α. ΡΑΦΑΗΛΟΒΙΤΣ «ΠΟΙΚΙΛΗ ΣΤΟΑ», * 12^{ον}

* ΠΟΙΚΙΛΙΑ ΣΤΟΑ *

ΑΙ ΦΡΕΝΟΠΑΘΕΙΑΙ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

(*Ἡ συχνότης τῶν φρενιῶδων νόσων παρ' ἡμῖν καὶ τὰ αἰτία αὐτῶν,
ἰδίᾳ δ' Ἄλκοολισμὸς*)

λαὸς ἐν γένει φρονεῖ ὅτι οἱ φρενοπαθεῖς εἶναι σήμερον πλείοτεροι ἢ ἄλλοτε. Δυστυχῶς δὲ ἡ ἀπλήρεια αὐτῆς ὑπόθεσις εἶναι ἀληθής, καθ' ὅσον δι' ἀριθμῶν ἀποδεικνύεται ἡ ἀΐξις ἡσήμερον τῶν τισούτων παθήσεων εἰς πάσας σχεδὸν τὰς χώρας ὡς ἐκ τοῦ ὁποῦλου κἀρίσταται ἀνάγκη κατὰ διάφορα χρονικά διαστήματα νὰ ἰδρῶνται πανταχοῦ νέαι φρενιατρεῖα πρὸς νοσηλείαν καὶ περιθάλψιν τοῦ πολλαπλασιαζομένου ἀριθμοῦ τῶν παραφροῶν.

Περὶ τῆς κινήσεως καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν φρενοπαθῶν ἐν Ἑλλάδι δὲν ὑπάρχει στατιστικὴ ἐπίσημος, ἔξ ἧς νὰ πληροφωρηθῶμεν πόσοι εἶναι παρ' ἡμῖν οἱ φρενοπαθεῖς. Ἐάν ὅμως λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν νοσηλευομένων σήμερον ἐν τῇ Δρομοκαϊτείῳ Θεραπευτηρίῳ, ἐν ταῖς διαφόροις ἰδιωτικαῖς κλινικαῖς καὶ ἐν τῷ Φρενοκομείῳ Κερκύρας, ὑπερβαίνει τοὺς 700 καὶ ὅτι καθ' ἑκάστην ὑποβάλλονται αἰτήσεις ὑπὸ τῶν οἰκείων τῶν ἀσθενῶν εἰς τὰ ἐπί τῶν Ἑσωτερικῶν ὑπουργείων πρὸς εἰσαγωγὴν αὐτῶν εἰς εἰδικὸν Κατάστημα, δυνάμεθα ἐκ τούτων κ' ἐξ ἄλλων τινῶν ὑπολογισμῶν νὰ συμπεράνωμεν ὅτι οἱ φρενοπαθεῖς ἐν Ἑλλάδι ὑπερβαίνουναι τὰς 3500, ἀριθμὸς ἀρκούντως πολυάριθμος.

Ἐν τούτοις δὲν πρέπει νὰ ἐκκλητιώμεθα, διότι εἰς ἄλλας χώρας, τῆς Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας ἰδίως, ἡ ἀναλογία τῶν φρενοπαθῶν εἶναι ἔτι ἀνωτέρα. Εἶναι ἐν γένει ἀποδεδειγμένον ὅτι οἱ κάτοικοι τοῦ πολιταρχοῦ βίου τῶν μεγαλουπόλεων ἐκτεθειμένοι καὶ ὑποκαίμενοι εἰς μεγάλας πνευματικὰς καταπονήσεις, εἰς συναγωνισμὸς καὶ παντὸς εἶδους καταχρήσεις, εἰς τὴν σύφιλιν καὶ τὸν ἄλκοολισμὸν, παρέχουσι τοὺς πλείονας φρενοπαθεῖς. Ἐνῶ τὸνναντιον οἱ ἀγροτικοὶ πληθυσμοί, οἱ διάγοντες ἐν γένει βίαν ἡσυχον καὶ ἀνευ πολλῶν ἀγῶνων, ζῶσι δ' ὑπὸ καλῆς ὑγιεινῆς συνθήκας, δημιουργοῦσι τοὺς ὀλιγωτέρους φρενοπαθεῖς.

Περὶ τούτου μαρτυροῦσι καὶ αἱ ἔρευναι ἡμῶν καὶ αἱ ἐτήσια ἡμῶν

ἐκθέσεις, αἱ δημοσιευόμεναι ἐν ταῖς λογοδοσίαις τοῦ Δρομοκαϊτείου, ἔξ ὧν ἐμφαίνεται ὅτι οἱ πλείονες τῶν φρενοπαθῶν προέρχονται ἐκ τῶν πό-

λεων καὶ ὅτι οἱ φρενοπαθεῖς ἄνδρες παρ' ἡμῖν εἶναι πολλῶν πλείονες τῶν φρενοπαθῶν γυναικῶν 3:1 περίπου, ἕνεκεν ἀκριβῶς τοῦ ἀνωτέρω λόγου.

* ΠΑΙΔΙΑ ΗΘΙΚΩΣ ΚΑΙ ΨΥΧΙΚΩΣ ΕΚΦΥΛΑ ΜΕΤΑ ΤΑΣΕΩΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΩΝ *

ΕΚ ΓΟΝΕΩΝ ΕΚΦΥΛΩΝ Ή ΛΑΚΟΟΙΚΩΝ ΓΕΝΝΗΣΕΝΤΑ *

* Τάσεις ανθρωποκτονικά *

* Κλεπτομανής *

* Ηυρομανής *

* Έκφυλοι αδελφοί δίδυμοι -- Διάφοροι εγκληματικά τάσεις *

* Ανθρωποκτόνος *

* Κλεπτομανής *

*Αμφότερα δὲ ταῦτα τὰ συμπεράσματα διδάσκουσιν ἡμᾶς ὅτι μεγάλας δύνανται νὰ ἐπιδράσωσιν αἱ συνθήκαι τοῦ βίου ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως τῶν φρενοπαθειῶν καὶ ὅτι, ἐὰν παρ' ἡμῶν ἡ ἀναλογία καθ' ὅλου τῶν φρενοπαθειῶν εἶναι κατωτέρα ἄλλων τινῶν χωρῶν, τοῦτο ὀφείλεται ἀρ' ἑνὸς μὲν εἰς τοὺς ἀγροτικὸς πληθυσμοὺς, ἀρ' ἑτέρου δ' εἰς τὴν ἀναλογίαν τῶν ἀνδρῶν φρενοπαθῶν πρὸς τὸν μικρὸν σχετικῶς ἀριθμὸν τῶν παραφρόνων γυναικῶν τοῦτο δὲ διότι καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ ζῶσι σχετικῶς ἐπὶ καλῆς ὑγιεινῆς συνθήκας καὶ ἄνευ πολλῶν ἀγόνων, ἡ δὲ σύφιλις καὶ ὁ ἀλκοολισμὸς, ἅτινα οὐ μόνον δημιουργοῦσιν εἰδικὰς ψυχοπαθείας, ἀλλὰ καὶ συντελοῦσιν εἰς τὴν ἠθικὴν καὶ ψυχικὴν ἐκφυλίσειν τῆς κοινωνίας, δὲν εἶναι τοσοῦτον συχναί εἰς τοὺς ἀγροτικὸς πληθυσμοὺς καὶ τὰς γυναῖκας παρ' ἡμῶν, ὡς ἀλλαχοῦ. Ὅθεν τὴν αἰτίαν τῆς αὐξησεως ὀσημέραι τῶν φρενοπαθειῶν δέον ν' ἀναζητήσωμεν εἰς τὰς συνθήκας τοῦ βίου, ἅς ἐδημιούργησεν ὁ νεώτερος πολιτισμὸς, εἰς τὸν ὀσημέραι αὐξανόμενον ἠθικὸν καὶ ψυχικὸν ἐκφυλισμὸν τῶν ἀτόμων, εἰς τὴν σύφιλιν καὶ τὸν ἀλκοολισμὸν.

Οἱ μὴ ἀσχολούμενοι εἰς τὴν ψυχιατρικὴν ἐπιστήμην, καὶ ἐν γένει ὁ πολὺς κόσμος, πιστεύουσιν, ὅτι οἱ ἠθικοὶ λόγοι εἶναι τὰ κυριότερα καὶ συχνότερα αἰτία τῶν φρενιτικῶν νόσων, ὅπερ καὶ πολλοὶ ἀκόμη τῶν ψυχιάτρων ἐκφέρουσιν πρὸ ὀλίγων ἀκόμη ἐτῶν.

Ἡ αἰτιολογία ὅμως τῶν νόσων τούτων καὶ ἐπομένως καὶ τὰ αἰτία τῆς αὐξησεως αὐτῶν δὲν εἶναι τίσων ἀπλῆ, ἀλλὰ λίαν περίπλοκος.

Τὰ αἰτία δ' ἐν γένει εἶναι πλεῖστα, περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐπιπεργείας ἐκάστου τῶν ὁποίων ὑπάρχουσι διάφοροι γῶμαι. Ἀναμφισβήτητον μόνον εἶναι ὅτι ἡ προδιάθεσις ἔνεκεν κληρονομικότητος ἢ ἐπικτητοῦ προδιαθέσεως εἶναι ἐκ τῶν σπουδαιότερων αἰτιῶν. Κατὰ τὰς ἐρεῦνας ἡμῶν ἐπὶ 2.000 φρε-

* Μία πάσχουσα ἐκ μεγαλομανίας, ἥτις νομίζουσα ἐαυτὴν Ἀποκατάειραν, φέρει στέμμι καὶ παράσημα διάφορα ἰδίας αὐτῆς κατασκευῆς *

νοπαθῶν οἱ 70-80% εἶχον εἰς τὰ προηγούμενα αὐτῶν τὴν κληρονομικὴν προδιάθεσιν, σπανιότερον τὴν ἐπικτητὸν ἔνεκεν σοβαρᾶς παθήσεως κατὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν ἢ ἄλλης τινὸς αἰτίας. Ἐὰν δὲ λάβωμεν ὑπ' ὄψει ὅτι ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῶν νοσημάτων πολλοὶ ἀποκρύπτουσιν ἐκ κακῶς ἐννοουμένης φιλοτιμίας τὰ κληρονομικά, δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι πάντες σχεδὸν οἱ ἀσθενεῖς ἡμῶν ἦσαν προδιατεθειμένοι νὰ πάθωσι τὰς φρένας. Ἄλλ' ἀρκεῖ μόνη ἡ προδιάθεσις διὰ νὰ ἐκδηλωθῇ ἡ φρενοπάθεια; Βεβαίως ὄχι. Καὶ αὐτὴ ἡ ἀναλογία παρ' ἡμῶν τῶν ἀνδρῶν φρενοπαθῶν πρὸς τὰς φρενοπαθεῖς γυναῖκας ἀποδεικνύει ὅτι πολλὰ αἰτία συμβάλλουσιν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν φρενιτικῶν νόσων, ἀφοῦ ἀδελφοὶ καὶ ἀδελφαὶ τοὺς αὐτοὺς ἔχουσι γονεῖς. Ἐκ διαφόρων στατιστικῶν ἡμῶν μελετῶν ἐξίγεται ὅτι 16-20% ἐκ τῶν 2.000 φρενοπαθῶν ὀφείλουσι τὴν ψυχοπάθειαν αὐτῶν εἰς τὴν σύφιλιν, καὶ ἔτεροι 17% περίπου ἀπέβησαν φρενοπαθεῖς ἐξ αἰτίας τοῦ οἰνοπνεύματος, περὶ οὗ ἐκτενέστερον θὰ πραγματευθῶμεν κατωτέρω. Καὶ ἄλλης φύσεως αἰτία, ἰδίᾳ μολυσματικαὶ καὶ τοξικαὶ παθήσεις καὶ ἠθικοὶ ἔτι λόγοι κτλ., συντελοῦσιν εἰς τὴν ἐκδήλωσιν τῶν φρενοπαθειῶν, ἀλλ' εἰς τὴν αὐξησιν ὅμως τῶν φρενοπαθειῶν συμβάλλουσι κυρίως ἡ αὐξανόμενη ὀσημέραι ἠθικὴ καὶ ψυχικὴ ἐκφυλίσεις τῶν ἀτόμων καὶ ἡ ἐξάπλωσις τῆς συφίλιδος καὶ τοῦ ἀλκοολισμοῦ.

Ὅθεν αἱ φρενοπάθειαι εἶναι πλειότεραι ἐκεῖ, ἔνθα καὶ τὰ τρία ταῦτα αἰτία εἶναι συχνότερα. Ἐὰν δὲ τὰ αἰτία ταῦτα ἦτο δυνατόν νὰ καταπολεμηθῶσιν, ὁ περιορισμὸς τῶν ὀσημέραι αὐξανόμενων φρενοπαθειῶν θὰ ἦτο βεβαίως δυνατόν νὰ περιορισθῇ. Ἀλλὰ ἡ καταπολέμησις τῆς ψυχικῆς ἐκφυλίσεως, ὁ πολλαπλασιασμὸς τῆς ὀποίας στενώτατα εἶναι συνδεδεμένος πρὸς συνθήκας τοῦ βίου τῆς ἀνωτέρας κοινωνίας, δὲν εἶναι ἔργον εὐχερῆς.

Ἡ ἠθικὴ καὶ πνευματικὴ ἐκφυλίσεις τῶν ἀτόμων, ὀφειλομένη εἰς τὴν παθολογικὴν κληρονομικότητα τῶν ἀνιόντων, ἰδίως εἰς τὰς νευρικές, φρενικές καὶ τοξικές παθήσεις τῶν γεννητόρων, δύναται νὰ καταπολεμηθῇ μόνον διὰ τῆς καταλλήλου ἐκπαιδεύσεως τῶν ἀτόμων καὶ διὰ προφυλακτικῶν μέτρων ὑπὸ τῆς πολιτείας καὶ τῆς κοινωνίας λαμβανομένων.

Εὐχερέστερον δύναται νὰ καταπολεμηθῇ ἡ διάδοσις τῆς συφίλιδος καὶ τοῦ ἀλκοολισμοῦ ὑπὸ τῆς πολιτείας διὰ καταλλήλου νομοθεσίας καὶ τῶν δεόντων προφυλακτικῶν μέτρων.

Παρεθέσαμεν εἰκόνας τινὰς παιδίων θυμάτων τῆς συφίλιδος, τοῦ ἀλκοολισμοῦ καὶ τῆς ἐκφυλίσεως τῶν γεννητόρων, θύματα, ἅτινα ὀσημέραι πληθύνονται, εἰδικὰ δὲ ἄσυλα ἀπανταχοῦ ἰδρύνονται πρὸς περίθαλψιν αὐτῶν. Εἰς μὲν τὴν πρώτην εἰκόνα πρόκειται περὶ ἰδιωτείας ἐκ

κληρονομικῆς σφιλίδος, εἰς δὲ τὰς λοιπὰς περὶ παιδίων ἐκρύλων μετὰ διαφορῶν ιδεοληψιῶν καὶ ἐγκληματικῶν τάσεων ἐκ γονέων ἀνισορρόπων, νευροπαθῶν ἢ ἀλκοολικῶν.

✱ ΥΠΟΞΥ ΑΛΚΟΟΛΙΚΟΝ ΠΑΡΑΛΗΡΗΜΑ ✱

Καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ἐγκλημάτων καὶ ἀξιοποίνων ἐν γένει πράξεων ὀφείλονται εἰς τὰ ἀνισορροπα ταῦτα ἄτομα καὶ εἰς τὸ οἰνόπνευμα. Ἡ παρατηρηθεῖσα δ' ἐν Ἑλλάδι πρὸ δεκάπενταετίας αὔξις τῶν ἐγκλη-

μάτων ὀφείλεται κυρίως κατὰ μέγα μέρος εἰς τὸν ἀλκοολισμὸν καὶ εἰδικῶς εἰς τὴν γενίκευσιν τῆς χρήσεως τῶν οἰνοπνευματωδῶν. Ἄρκει νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι κατὰ τὰς ἐορτάς, καθ' ἃς γίνεται ἡ μεγαλειτέρα χρῆσις τοῦ οἰνοπνεύματος, συμβαίνουν τὰ πλείονα ἐγκλήματα ὑπὸ τὸ κράτος τῆς μέθης. Ἡ μέθη δέ, ἣν ὁ πολὺς κόσμος θεωρεῖ ὡς ἀπλοῦν καὶ ἀκίνδυνον φαινόμενον, ἀποβαίνει οὐ μόνον ἐκ τῶν συγγονέων αἰτιῶν τῆς ἐγκληματικότητος, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν σοβαρῶν αἰτιῶν τῆς γεννήσεως ἀτόμων ἐκρύλων, ἀνισορρόπων καὶ προδιατεθειμένων εἰς τὴν φρενοπάθειαν, ἐὰν κατὰ τὴν ὥραν τῆς συλλήψεως οἱ γεννήτορες ἐθρίσκονται ἐν καταστάσει μέθης. Πλείστας ὅσας τοιαύτας περιπτώσεις παρατηροῦμεν ἐπὶ τῶν προηγουμένων τῶν πασχόντων.

Εὐτυχῶς παρ' ἡμῖν αἱ ἐξ οἰνοπνεύματος φρενοπάθειαι δὲν εἶναι τοσοῦτον συχναί, ὡς εἰς τὰ κράτη τῆς Δύσεως, εἰς ἃ ἡ αὔξις τῶν φρενοπαθῶν ὀφείλεται κυρίως εἰς τὸν ἀλκοολισμὸν. Εἰς πολλὰ δὲ φρενι-ατρεῖα οἱ 30 καὶ 40% ἐκ τῶν φρενοπαθῶν ὀφείλουσι τὴν φρενοπάθειαν αὐτῶν εἰς τὸ οἰνόπνευμα.

Εἰς τὸ γενόμενον πρὸ τινῶν ἐτῶν Παπελλήνιον ἱατρικὸν συνέδριον εισηγημένοι ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν ἐξ οἰνοπνεύματος παθήσεων κατεδειξάμεν ἐξετάζοντες τὰς στατιστικὰς τοῦ Δρομοκατείου Θεραπευτηρίου καὶ τοῦ ἐν Κερκύρᾳ Φρενοκομείου ὅτι αἱ κυρίως ἀλκοολικαὶ φρενοπάθειαι δὲν εἶναι πολὺ συχναί ἐν Ἑλλάδι ἐν συγκρίσει πρὸς ἄλλα ἔθνη. Ἄλλὰ τὸ οἰνόπνευμα ὅμως συντελεῖ καὶ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ ἄλλης φύσεως παθήσεων. Ἡ ἀναλογία δὲ καθ' ὅλου εἰς τὰ δύο ἀνωτέρω μνημονευθέντα Φρενιατρεῖα ἡμῶν ἀνήλθεν εἰς 18% περίπου, ἀριθμὸν ἀρκούντως σημαντικόν. Ἐκτὸς δὲ τῆς ἀνωτέρω ἀναλογίας ἀνεῦρον ὅτι 5% ἐκ τῶν φρενοπαθῶν κατήγοντο ἐκ γονέων ἀλκοολικῶν.

Ἐὰν δ' ἐξετάσωμεν τὰς στατιστικὰς τοῦ Δρομοκατείου καὶ τοῦ ἐν Κερκύρᾳ Φρενιατρείου ὑπὸ τὴν ἐποψιν τῶν φύλων ὡς πρὸς τὸν ἀλκοολισμὸν, θὰ παρατηρήσωμεν ὅτι ἐν τῷ Φρενοκομείῳ Κερκύρας ἐπὶ 23 ἀλκοολικῶν μία μόνον ἦτο γυνὴ ἢ παθοῦσα ἀλκοολικὴν φρενοπάθειαν. Ἐν δὲ τῷ Δρομοκατείῳ ἐπὶ 47 ἀλκοολικῶν καθαρῶς φρενοπαθῶν ὁ μόνον ἦσαν γυναῖκες, ἀλλὰ ἐκ τούτων αἱ δύο ἦσαν Εὐρωπαϊαί, ἐξ ὧν ἀποδεικνύται ὅτι ἡ Ἑλληνὶς σπανίως καθίσταται θύμα τοῦ ἀλκοολισμοῦ. Ἄξιον δὲ παρατηρήσεως εἶναι ὅτι εἰς ἀμφοτέρω τὰ Φρενιατρεῖα δὲν παρατηρήθη προϊούσα αὔξις τῶν ἀλκοολικῶν φρενοπαθῶν, καίτοι τὸ καταναλισκόμενον ποσὸν τοῦ οἰνοπνεύματος ἐν Ἑλλάδι ἀπὸ ἐτῶν ἐτριπλασιάσθη.

Ἐκ τῶν στατιστικῶν καθόλου ἡμῶν παρατηρήσεων κατάφαίνεται, ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐξ οἰνοπνεύματος φρενοπαθειῶν παρ' ἡμῖν δὲν εἶναι εἰσέτι πολυάριθμος ἐν συγκρίσει πρὸς ἄλλα ἔθνη, καίτοι ἡ Ἑλλὰς

ἔρχεται, ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τῆς καταναλώσεως, σχεδὸν μεταξὺ τῶν Κρατῶν, τῶν καταναλισκόντων τὰ μεγαλειότερα ποσά. Τοῦτο ἀποδοτέον ἀναμνησθητέως εἰς τὴν φύσιν καὶ τὴν ποιότητα τῶν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν.

Ἐν Ἑλλάδι, ὡς γνωρίζομεν πάντες, γίνεται κυρίως χρῆσις τοῦ οἴνου, τὰ δὲ οἰνοπνευματώδη ποτὰ κατασκευάζονται ἐξ οἰνοπνεύματος σταφυδικοῦ, ὀλίγα μόνον οἰνοπνεύματα κατασκευάζονται ἐκ κεραιτίδων καὶ μούρων, ἀλλὰ καὶ ταῦτα εἶναι ἀπηλλαγμένα ἀμιλοπνεύματος. Ἐλάχιστα δὲ ποτὰ κατασκευάζονται ἀπὸ οἰνόπνευμα ἐξ ἀμιλοπνιδῶν οὐσιῶν.

Τὰ πλεῖστα τῶν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν παρ' ἡμῶν εἶναι καλῆς ποιότητος, διότι τὸ Ἑλληνικὸν οἰνόπνευμα εἶναι σταφυδικὸν καὶ ἐν γένει καλῆς ποιότητος. Βεβαίως καὶ παρ' ἡμῶν γίνεται χρῆσις ἀκαθάρτων οἰνοπνευμάτων καὶ ἐπιβλαβῶν ποτῶν, ὡς τὸ οὔζον καὶ ἡ κοινὴ μαστίχα, ἀλλ' ἡ χρῆσις αὐτῶν εἶναι περιορισμένη. Περὶ τοῦτου δὲ μαρτυρεῖ καὶ τὸ σπάνιον τῶν περιπτώσεων τῶν τρομοπνιδῶν καὶ δευτέτων παραληρημάτων καὶ τὸ σπάνιον παρ' ἡμῶν ἐν γένει τῶν βιαιῶν περιπτώσεων, ὡς ἐν ἄλλαις χώραις, ἐν αἷς γίνεται χρῆσις ἀκαθάρτων οἰνοπνευμάτων καὶ ἐπιβλαβῶν ἀρωματικῶν οὐσιῶν, ὡς εἶναι τὸ ἀρβένδιον.

Ἐν τῇ Ἀρομοκαίτειῳ αἱ ὀξεῖαι καὶ βιαιότητες ὑπῆρξαν σπάνιαι, ἐπὶ δὲ τῶν πλείστων ἀλκοολικῶν φρενοπαθειῶν, κατὰ τὰς παρατηρήσεις ἡμῶν, ἐδέησε νὰ παρέλθῃ χρόνος μικρὸς καὶ ποσότης ἱκανὴ οἰνοπνεύματος, ὅπως παρασκευασθῇ ὁ ὄργανισμὸς τῶν παθόντων. Καὶ 50 περιπτώσεων ἡμῶν, μίαν καὶ μόνην βιαιότητα καὶ θανατηφόρον περίπτωσιν δευτέτου παραληρημάτων παρατηρήσαμεν, τὰ πλεῖστα δὲ τῶν ὀξέων καὶ ὑποξέων παραληρημάτων, ὡς δεικνύται ἐν τῇ τελευταίᾳ εἰκόνι, ὑπῆρξαν ἐκδηλώσεις τοῦ χρονίου ἀλκοολισμοῦ.

Εἰς τὴν ἐξίπλωσιν ὅμως τοῦ ἀλκοολισμοῦ συμβάλλουσι μετὰ τῆς μεγάλης καταναλώσεως, ἰδίᾳ τῆς χρήσεως τῶν ἀκαθάρτων οἰνοπνευμάτων, καὶ ἄλλα τινὰ αἰτία, πάντως δευτερευούσης σημασίας, τὰ ἑξῆς.

Ἐκ τῶν στατιστικῶν μελετῶν, τῶν δημοσιευθειῶν εἰς τὰς διαφόρους χώρας, διδασκόμεθα ὅτι αἱ ἀλκοολικαὶ φρενοπαθεῖαι εἶναι συχνότεραι εἰς τοὺς λαοὺς τοὺς καταπεπονημένους ηνυχτικῶς, τοὺς προδιατεθειμένους ἐκ κληρονομικῆς αἰτίας καὶ ἐκπεριλισμένους ηνυχτικῶς, ἐνῶ εἰς τὰ ἄτομα καὶ τοὺς λαοὺς τοὺς ἦττον κεπολιτισμένους καὶ ἦττον καταπεπονημένους, ὑπὸ καλῆς δὲ καὶ ὑγιεινῆς συνθήκας διαβιούντας εἶναι σπανιώτεροι, καίτοι ποιοῦνται χρῆσιν τῶν αὐτῶν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν τῆς αὐτῆς φύσεως καὶ ποιότητος.

Ἡ Ἑλλὰς βεβαίως δὲν ἀριθμεῖ αἰώνων πολιτισμὸν, συνεπῶς οἱ ἔκφυλοι καὶ οἱ προδιατεθειμένοι ἐκ διαφόρων λόγων δὲν εἶναι τοσοῦτον πολυάριθμοι, ὡς ἀλλαγῶν, οὔτε ἀπαντᾷ παρ' ἡμῶν ἡ παρμητρο-

μένη ἀλλαγῶν ἀθλιότης καὶ κοινωνικὴ ἔκλυσις, συνθήκαι, αἰτινες συμβάλλουσιν εἰς τὸν πολλαπλασιασμὸν τῶν θυμάτων τοῦ ἀλκοολισμοῦ.

Πάντως ὅμως τὰ θύματα τῶν ἐξ οἰνοπνεύματος παθήσεων καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν ἐγκλήματα εἶναι ἀρκούντως πολυάριθμα καὶ παρ' ἡμῶν καὶ δέον ἢ μὲν Πολιτεία ἐγκαίρως νὰ λάβῃ τὰ προσήκοντα μέτρα, ὅπως περιορισθῇ ἡ χρῆσις τῶν ἀκαθάρτων καὶ ἐπιβλαβῶν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν, εἰ δυνατόν, καὶ πάντων τῶν ἐξ ἀποστάξεως, οἱ δὲ ἱατροὶ καὶ τὰ ἄτομα νὰ συντελέσωσιν εἰς τὸν περιορισμὸν τῆς χρήσεως αὐτῶν, ἄλλως ὁ ἀλκοολισμὸς, ὁ σάραξ οὗτος τῆς νεωτέρας κοινωνίας, θὰ λάβῃ καὶ παρ' ἡμῶν μεγαλειότερας ἔτι διαστάσεις.

Ἐν Ἀθήραις, Ἀγροντος 1912

ΜΙΧΑΗΛ Ι. ΓΙΑΝΝΗΡΗΣ

Ἴατρος καὶ Διευθυντὴς τοῦ Ἀρομοκαίτειου Θεραπευτηρίου

* Ἐκ τοῦ μεγάλου ἀγάλματος "Les notes de Jeannette", ἐπιτάφιος ἐν τῇ δημοτικῇ θεατρῷ "Μητρὸν τῆς 13ης" Ἀργυρίου τοῦ 1912. Ἄπο τῶν τοιοῦτων τοῦ Ἰσάκου *

* Ο ΜΙΚΡΟΣ ΠΕΤΡΟΣ *

✠ ΑΠΟ ΤΑΣ ΕΛΠΙΔΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ✠